

รายงานผลการวิจัยเรื่อง
ทัศนคติของชุมชนและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้ :
Community Attitude and Impacts Arised with the Surrounding
Communities of Maejo University

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสาร วงศ์มณีรุ่ง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อดิสร คันธรส
นางกมลวรรณ เปรมเกษม
นางสาววรกานต์ ชาญธีร์วัฒนา

โครงการวิจัยสถาบัน
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553

Community Attitude and Impacts Arised with the Surrounding
Communities of Maejo University

Assistant Professor Prasan Wongmaneerung

Assistant Professor Adisorn Khantharot

Mrs. Kamonwan Premkasem

Miss Worakarn Charntheerawattana

Institute Research Project

Maejo University

Fiscal Year 2010

ABSTRACT

The objectives of this survey study were to investigate: 1) attitude of communities around Maejo University toward Maejo University; 2) impacts arise with the communities around Maejo University; and 3) a guideline for Maejo University development. This study was based on the following five aspects: image, social impacts, economic impacts, arts and cultural impacts, and environmental impacts. A set of close and open ended questionnaires was used for data collection administered with people in five communities: Jedee Maekhrua municipality, Maung Maejo municipality, Paphai municipality, Nongjom municipality, and Nongharn administrative organization. The sample group in this study consisted of 400 people obtained by proportion to size method. Results of the study revealed the following:

1) The respondents had a high level of attitude and impacts arised with the surrounding communities around Maejo University ($\bar{x} = 3.88$). This was based on the university image, social impacts, environmental impacts, economic impacts, and arts and cultural impacts, respectively.

2) The respondents had a high level of their opinions on the image of Maejo University ($\bar{x} = 4.13$). The prominent aspects of Maejo University were its reputation in agriculture and teaching staff having the capability on research and instruction. The following were found at a high level: 1) research results could be applied for social problem solving; 2) quality of Maejo University graduates; 3) the university took part in promoting the communities to recognize the university; and 4) teaching staff played roles in the community problem solving, respectively.

3) The difference in sex, age, and educational attainment had no difference on an effect of an average mean score of attitude and impacts on image, economic, social, arts and cultural, and environmental aspects.

4) The difference of occupation, income, service contact, and community of the respondents had an effect on an average mean score of the attitude and impacts on the difference of image of the university, socio-economic impacts, arts and cultural impacts, and environmental impacts.

5) All of the respondents (100 percent) agreed to support their children to pursue study at Maejo University.

6) The respondents perceived information about Maejo University through FM 95.5 radio broadcast station (78.25 percent). This was followed by leaflet, bill board, television, website, and others (Maejo University staff and students words of mouth, municipality, broadcast tower, and newspaper).

The following were suggested by the respondents: 1) The university should control entertainment places around the university; 2) traffic practice should be improved; 3) Maejo University students should be encouraged to participate in community and social development; 4) the university should provide the guidance on occupation for people around the university; and 5) the university should continually transfer new technology to the communities.

บทคัดย่องานวิจัย

รายงานผลการวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของชุมชนและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้” ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทัศนคติของชุมชนรอบมหาวิทยาลัยที่มีต่อมหาวิทยาลัยแม่โจ้ 2) เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนรอบมหาวิทยาลัย 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยแม่โจ้ ให้เป็นที่ยอมรับของชุมชนรอบมหาวิทยาลัยต่อไป โดยมีขอบเขตการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของชุมชนโดยรอบที่มีต่อมหาวิทยาลัยแม่โจ้ทั้ง 5 ด้าน อันประกอบด้วย ด้านภาพลักษณ์ ผลกระทบด้านสังคม เศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งมีลักษณะปลายปิดและปลายเปิด โดยได้กำหนดกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยทั้งหมด 5 ชุมชน ได้แก่ เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ศรี เทศบาลเมืองแม่โจ้ เทศบาลตำบลป่าไผ่ เทศบาลตำบลหนองจ้อม และอบต.หนองหาร จำนวนทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง โดยกำหนดขนาดตัวอย่างในแต่ละชุมชนเป็นไปตามสัดส่วนของประชากร

ผลจากการศึกษาพบว่า

- 1) ชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ **ทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้** ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (3.88) และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากที่สุดในด้านภาพลักษณ์มหาวิทยาลัย รองลงมาได้แก่ ด้านผลกระทบทางสังคม ด้านผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม ด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจ และด้านผลกระทบทางศิลปวัฒนธรรม ตามลำดับ
- 2) ชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีความคิดเห็นต่อ **ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย** อยู่ในระดับมาก (4.13) โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นในด้านภาพลักษณ์ที่มีความโดดเด่นมากที่สุดในสองประเด็น คือ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงด้านการเกษตร เป็นที่ยอมรับ มีคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถด้านการสอนและการวิจัย ส่วนประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ มุ่งงานวิจัยที่ชุมชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์และแก้ไขปัญหาสังคมได้มาก บัณฑิตของมหาวิทยาลัยเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ ชยัน อดทน สู้งาน มหาวิทยาลัยมีส่วนช่วยส่งเสริมให้ชุมชนเป็นที่รู้จักมากขึ้น และคณาจารย์มีบทบาทในการชี้แนะและแก้ไขปัญหาชุมชน ตามลำดับ

- 3) เพศ อายุ และระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีระดับค่าเฉลี่ยของทัศนคติและผลกระทบในด้านภาพลักษณ์ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน
- 4) อาชีพ รายได้ การเข้ามาติดต่อขอรับบริการ และชุมชนที่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกัน มีระดับค่าเฉลี่ยของทัศนคติและผลกระทบในด้านภาพลักษณ์ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน
- 5) ส่วนทางด้าน การสนับสนุนให้บุตรหลานเข้ามาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้นั้น ผู้ตอบแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ 100 เห็นว่าจะสนับสนุนให้บุตรหลานเข้ามาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- 6) ด้านช่องทางการรับรู้ข่าวสารของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ผู้ตอบแบบสอบถามรับรู้ข่าวสารของมหาวิทยาลัยแม่โจ้มากที่สุด คือ สถานีวิทยุ FM 95.5 คิดเป็นร้อยละ 78.25 รองลงมาคือ แผ่นพับ/ใบปลิว/ป้ายประกาศ โทรทัศน์ จากเว็บไซต์ต่างๆ และอื่นๆ (ได้แก่ บุคลากรและนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแม่โจ้ การเข้าไปทำกิจกรรมร่วมกับมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ชาวบ้านพูดคุยกัน เทศบาล เสียงตามสาย และหนังสือพิมพ์)

ทั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถาม ยังได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา มหาวิทยาลัย 5 อันดับแรก ดังต่อไปนี้คือ 1) ต้องการให้มหาวิทยาลัยมีการควบคุมแหล่งสถานบันเทิงโดยรอบมหาวิทยาลัย 2) จัดระเบียบการจราจรใหม่ 3) ส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคมให้มากขึ้น 4) ควรชี้แนะแนวทางเพื่อการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน 5) ควรถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ๆแก่ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	2
ขอบเขตของโครงการ	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
สมมติฐานในการวิจัย	2
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
นิยามของชุมชน	3
แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนกับมหาวิทยาลัย	3
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผลกระทบของมหาวิทยาลัยกับชุมชน	5
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประเภทการศึกษา	12
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	12
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	13
วิธีหาคุณภาพแบบสอบถาม	14
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	15
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	16
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชน โดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้	20
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้น กับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้	25
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของชุมชนที่มีต่อมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ข้อเสนอแนะอื่นๆ	38 39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา	40
วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	41
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบ	41
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของชุมชนที่มีต่อมหาวิทยาลัยแม่โจ้	43
อภิปรายผลการวิจัย	44
ผลการทดสอบสมมติฐาน	50
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป	50
บรรณานุกรม	51

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าในการพัฒนาด้านต่างๆของประเทศได้นั้น ไม่ว่าจะเป็นด้าน เศรษฐกิจ สังคม หรือด้านการเมือง จำต้องอาศัยศักยภาพของคนเป็นกลไกหลักในการพัฒนาประเทศ ซึ่งสถาบันที่มีหน้าที่ในการกล่อมเกลาระชากรให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและถือพร้อมไปด้วย สติปัญญาให้แก่บ้านเมืองนั้น คือมหาวิทยาลัย ซึ่งถือเป็นแหล่งรวบรวมสรรพความรู้ บุคลากร นวัตกรรมต่างๆ ที่สามารถเป็นความหวังให้แก่สังคม มิติด้านการศึกษาสามารถเป็นเครื่องบ่งชี้ถึง ลักษณะการเจริญรุ่งเรืองของบ้านเมืองนั้นๆ ด้วย ซึ่งเหล่านี้เป็นประการสำคัญที่ทำให้ไม่ว่าจะเป็น รัฐบาลชุดใดจะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาควบคู่กับการพัฒนาในด้านอื่นๆด้วย ทั้งนี้ เพราะการศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาด้านต่างๆของประเทศ สังคมจะมีการพัฒนา ก้าวหน้าไปในทิศทางใดย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพการศึกษาของคนในสังคมนั้นด้วย โดยเฉพาะใน ระดับอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยนั้น เป็นสถาบันที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ อุดมไปด้วย ความรู้ความสามารถและสติปัญญาที่เพียงพอทั้งทางด้านวิชาการและคุณธรรมจริยธรรม เพื่อออกไป เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในมิติด้านต่างๆ หากประเทศใดขาดประชากรที่มีความรู้ ความสามารถหรือไม่ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงแล้วนั้น ก็เป็นการยากที่จะนำประเทศไปสู่ความ เจริญรุ่งเรืองได้ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าประเทศจะดำเนินไปสู่ทิศทางใดก็ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพการศึกษา ของประเทศนั้นๆด้วย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ระบบการศึกษากลายเป็นกลไกที่แนบแน่นอยู่ในโครงสร้างของ สังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นสถาบันการศึกษาด้านการเกษตรที่เก่าแก่แห่งหนึ่งในเขต ภาคเหนือ มีปรัชญาในการมุ่งมั่นพัฒนาบัณฑิตสู่ความเป็นผู้อุดมด้วยปัญญา อดทน สู้งาน เป็นผู้ มีคุณธรรมจริยธรรมเพื่อความเจริญรุ่งเรืองวัฒนาของสังคมไทยที่มีการเกษตรเป็นรากฐาน มีวิสัยทัศน์ คือ “เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำที่มีความเป็นเลิศทางการเกษตรในระดับนานาชาติ” ซึ่งมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นสถาบันหลักที่ให้ความสำคัญและมีบทบาทในการชี้นำสังคม มีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อสังคม อาจสังเกตได้จากการที่มหาวิทยาลัยกำหนดพันธกิจหลักด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชนเป็นหนึ่งใน พันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยร่วมกับด้านอื่นๆด้วย จากการที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้มีจำนวนนักศึกษาที่ สนใจเข้ามาศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการพัฒนามหาวิทยาลัยเพื่อรองรับจำนวนนักศึกษาที่เพิ่ม มากขึ้น เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ชุมชนรอบๆ มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงตามความเจริญของ มหาวิทยาลัยไปด้วย ซึ่งผู้บริหารมหาวิทยาลัยแม่โจ้ได้ตระหนักถึงมิติด้านการจัดการศึกษาและมิติด้าน ชุมชนเหล่านี้ไปพร้อมๆกัน กล่าวคือมหาวิทยาลัยจะต้องมีทิศทางในการจัดการศึกษาอย่างไรให้ สอดคล้องและเป็นประโยชน์ต่อสังคมมากที่สุด เพื่อรักษาความเชื่อมั่นและความศรัทธาที่สังคมมีต่อ

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ดังคำกล่าวที่ นพ.ประเวศ วะสี ได้กล่าวไว้ใน “ปาฐกถาในงานขอนแก่นทศวรรษหน้า ไว้ว่า การที่มหาวิทยาลัยลงไปสู่ฐานหรือสังคมคือชุมชนท้องถิ่น นอกจากจะช่วยสร้างความแข็งแกร่งให้กับชุมชนท้องถิ่นในทุกด้านจนประเทศพ้นวิกฤตแล้ว จะเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับมหาวิทยาลัย และปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของชาติไปในตัวด้วย”¹

ด้วยเหตุเหล่านี้ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาและปรับปรุงมหาวิทยาลัยแม่โจ้ให้เป็นที่ยอมรับและเป็นกำลังหลักในการแก้ไขปัญหาของชุมชนรอบมหาวิทยาลัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาทัศนคติของชุมชนรอบมหาวิทยาลัยที่มีต่อมหาวิทยาลัยแม่โจ้
- 2) เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนรอบมหาวิทยาลัย
- 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยแม่โจ้ ให้เป็นที่ยอมรับของชุมชนรอบมหาวิทยาลัยต่อไป

ขอบเขตของโครงการ

ศึกษาทัศนคติของชุมชนโดยรอบที่มีต่อมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านภาพลักษณ์ ผลกระทบด้านสังคม เศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากชุมชนรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้จำนวน 5 ชุมชน ประกอบด้วย เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว เทศบาลเมืองแม่โจ้ เทศบาลตำบลป่าไผ่ เทศบาลตำบลหนองจ่อม และอบต.หนองหาร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) มหาวิทยาลัยได้ทราบถึงผลลัพธ์ด้านทัศนคติของชุมชนที่ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงมหาวิทยาลัย ที่มีต่อมหาวิทยาลัยในประเด็นด้านต่างๆ ที่ทำการศึกษา
- 2) เพื่อนำผลลัพธ์ที่ได้มาทำการประมวลผลและหาแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง เพื่อให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย รวมทั้งทำให้มหาวิทยาลัยเป็นที่ยอมรับของชุมชนโดยรอบต่อไป

สมมติฐานในการวิจัย

1. ชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้มีความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับดี
2. มหาวิทยาลัยแม่โจ้ส่งผลกระทบต่อชุมชนโดยรอบทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม

¹ ประเวศ วะสี. (2552). ปาฐกถาในงาน “ขอนแก่นทศวรรษหน้า”.

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. นิยามของชุมชน
2. แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนกับมหาวิทยาลัย
3. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผลกระทบของมหาวิทยาลัยกับชุมชน

1. นิยามของชุมชน

อริสโตเติล (Aristotle) กล่าวว่า ชุมชนหมายถึงการรวมกลุ่มที่สร้างโดยคนที่มีภารกิจพหุอาตัยกัน หรือมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน จากความหมายดังกล่าวได้มีการนำมาอธิบายในความหมายที่แตกต่างกัน เช่น ชุมชนที่มีคนอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก มีอุตสาหกรรมและแหล่งงานรองรับ มีผลประโยชน์ของกิจกรรมทางเศรษฐกิจร่วมกัน²

โดเซียดีส (Doxiadis) ได้ให้ความหมายของชุมชนว่า ชุมชนเป็นระบบหนึ่งของสังคม ประกอบด้วย คน สิ่งที่มีมนุษย์และธรรมชาติสร้างขึ้น ซึ่งเป็นองค์ประกอบพื้นฐานในการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์เป็นการจัดการการอยู่อาศัย ซึ่งต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติของการเติบโตนั้นๆ³

อุทิต ชาวเชียร ได้ให้ความหมายของชุมชนไว้ว่า เป็นการรวมตัวกันอย่างมีขอบเขตของคนในพื้นที่เพื่อให้เกิดการตั้งถิ่นฐานและศูนย์กลางของถิ่นที่อยู่เป็นการตอบสนองความต้องการของคนในด้านต่างๆ ชุมชนมีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นจากสภาพความสัมพันธ์ระหว่างการพบปะกันของชุมชน มีวิถีการดำเนินชีวิตของตนเอง มีทัศนคติและค่านิยมของกลุ่ม คนในชุมชนจะมีจิตสำนึกซึ่งมีความผูกพันอยู่กับกลุ่มภายใต้ชุมชนเดียวกัน⁴

2. แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนกับมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาในหลายๆด้าน โดยเฉพาะชุมชนในบริเวณรอบสถาบันการศึกษา จะสังเกตเห็นได้ว่าการที่มีมหาวิทยาลัยตั้งในเขตพื้นที่ใด ก็ย่อมทำให้เกิดผลกระทบต่อพื้นที่นั้นๆ ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับชุมชนและมหาวิทยาลัยได้มีผู้ให้แนวคิดไว้มากมาย ดังนี้

² Thomson Ks. (1994). *Nation Research Institute for Social Development*. 5th ed. Newyork: McGraw-Hill

³ Doxiadis, C.A. (2002). *Anthropolis : City for Human Developmen*. Retrieved May 25, 2006, from <http://www.sfsu.edu>.

⁴ อุทิต ชาวเชียร. (2535). *พัฒนาสังคม*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ริชาร์ด พี ดับเบอร์ (Richard P. Dober) มีแนวคิดที่ว่า มหาวิทยาลัยจะส่งผลให้ชุมชนโดยรอบมีการเปลี่ยนแปลง คือ ความต้องการที่อยู่อาศัยมีเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย อันประกอบด้วย นักศึกษา บุคลากรและครอบครัว ซึ่งมีจำนวนมากพอที่จะทำให้เกิดการวางแผนในเรื่องสิ่งจำเป็นต่างๆ ทางด้านสินค้าและบริการ ส่งผลให้เกิดความเจริญเติบโตของชุมชน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาที่ดิน หรือด้านกายภาพ หากการศึกษามีคุณภาพเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ สถาบันการศึกษาอาจดึงดูดให้เกิดการค้าและพัฒนา ตลอดจนการถ่ายทอดเทคโนโลยีในด้านต่างๆ ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเหล่านี้จะดึงดูดให้เกิดอุตสาหกรรมใหม่ และบริการที่เกิดจากการวิจัย กล่าวสรุปได้ว่ามหาวิทยาลัยสามารถดึงดูดประชากรที่อยู่อาศัย แม้จะไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษานั้นๆ ซึ่งมหาวิทยาลัยจะก่อให้เกิดผลกระทบด้านกายภาพต่อชุมชนใน 3 ด้าน คือ การเพิ่มขึ้นของที่อยู่อาศัย แหล่งอำนวยความสะดวก อุตสาหกรรมและบริการ ดังนั้นชุมชนต้องตระหนักถึงความต้องการด้านกายภาพ ซึ่งสถาบันการศึกษาต้องมีการวางแผนให้สอดคล้อง และกว้างเลยขอบเขตของมหาวิทยาลัยออกไป⁵

แนส (Nash) มีแนวคิดที่ว่า มหาวิทยาลัยกับชุมชนมีความเกี่ยวข้องกับชุมชนใน 3 ด้าน คือ

1. ในฐานะที่เป็นเพื่อนบ้านและเป็นพลเมืองผู้หนึ่ง ที่พยายามสร้างและปรับปรุงชุมชนใกล้เคียงมหาวิทยาลัย
 2. ในฐานะที่เป็นผู้ช่วยแก้วิกฤตบ้านเมือง คือการให้บริการด้านงานวิจัยและบริการด้านต่างๆ ทางวิชาการ
 3. ในฐานะผู้นำทางสังคมที่ดี คือการทำตนให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม
- ยกตัวอย่างมหาวิทยาลัยชิคาโกกับชุมชนเมืองวู้ดลอน ซึ่งมหาวิทยาลัยกับชุมชนมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี ในด้านการวางผังเมือง และได้ร่วมมือกันวางแผนงานชุมชน ไม่ว่าจะเป็นด้านการสาธารณสุข บริการสังคม ด้านกฎหมาย ด้านวางแผนสิ่งแวดล้อม ด้านการศึกษา และด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ⁶

จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้นอาจกล่าวสรุปได้ว่า มหาวิทยาลัยมีบทบาทและหน้าที่ต่อการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นแหล่งศูนย์กลางการเรียนรู้ วิจัย และถ่ายทอดเทคโนโลยี ผ่านทางบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย ความเปลี่ยนแปลงด้านสภาพเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนสภาพความเป็นเมืองที่เพิ่มสูงขึ้น ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรมีการศึกษาและการวางแผนที่ครอบคลุมปัญหาและ

⁵ Dober, Richard P. (1963). *Campus Planning*. New York: John Wiley & son.

⁶ Nash, George.; Waldorf, Dan; Price, Robert E. (1973). *The University and the City. Eight cases of involvement*. New York: McGraw-hill

สิ่งที่จะเกิดขึ้นจากการมีอยู่ของมหาวิทยาลัย เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของชุมชนที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย

3. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผลกระทบของมหาวิทยาลัยกับชุมชน

กอร์ดอน (Gordon) ได้ศึกษาผลกระทบด้านเศรษฐกิจของมหาวิทยาลัยวูสเตอร์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านงบประมาณของมหาวิทยาลัยทำให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจ การจ้างงาน นักศึกษาเพื่อทำงานในชุมชน และผู้อาศัยในชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยยังได้รับผลประโยชน์ทางอ้อมในการจัดหาสินค้าและบริการต่อมหาวิทยาลัย⁷

เจฟฟรี (Jeffrey) ได้ศึกษาผลทางเศรษฐกิจของมหาวิทยาลัยจอร์เจียต่อมลรัฐจอร์เจีย ผลการวิจัยพบว่า มหาวิทยาลัยทำให้เกิดผลกระทบใน 4 ด้าน ดังนี้ 1. ผลผลิตรวม (Output) 2. ผลทางมูลค่าเพิ่ม (Value Added) 3. รายได้แรงงาน (Labor Income) 4. การจ้างงาน (Employment)⁸

เดวิด และ คีท (David & Keith) แห่งสถาบันวางแผนการศึกษาระหว่างประเทศ ขององค์กรยูเนสโก ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทของวิทยาลัยเกษตรและมหาวิทยาลัยพัฒนาชนบทและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนในเอเชีย” พบว่า สถาบันศึกษาด้านการเกษตรมีบทบาทสำคัญในการบรรเทาความยากจนในชนบท ในแง่ของการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคม กล่าวคือทำให้การเกษตรของคนในชนบทเปลี่ยนแปลงไปจากแบบดั้งเดิมคือสามารถผลผลิตประโยชน์กับผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการเกษตร รวมทั้งความรู้และข้อมูลด้านการเกษตรและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่ได้รับจากสถาบันการศึกษาซึ่งมีแนวโน้มที่จะเป็นส่วนสำคัญในการติดตามและสนับสนุนการพัฒนาชนบทในการลดปัญหาความยากจนและความมั่นคงด้านอาหาร เป็นแบบอย่างในการถ่ายทอดประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น

ดังนั้นมหาวิทยาลัยทางการเกษตรจะต้องปรับรูปแบบการดำเนินงาน การเรียนการสอนใหม่ให้สอดคล้องกับผู้มีส่วนได้เสีย รวมถึงสนับสนุนการศึกษาสำหรับชาวชนบทที่ครอบคลุมอาชีวศึกษา และศึกษาผู้ใหญ่ สร้างความเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนกับมหาวิทยาลัย ตลอดจนสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในประเทศอื่นๆ⁹

⁷ Gordon Aitken. (2001). *Economic impact of University college Worcester*. Retrieved January 28, 2006, from <http://www.rcu.co.uk>.

⁸ Jeffrey M. Humphreys. (2005). *The Economic impact of University on System of Georgia Institution on Their Regional Economies in FY2004*. Retrieved January 28, 2006, from <http://www.lcaoo.org>.

Atchoarena, D. & L. Gasperini, (2003) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “สถาบันการศึกษา เพื่อการพัฒนาชนบท” พบว่า

1. มหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญในการแก้ปัญหา/บรรเทาความยากจน ซึ่งประเทศส่วนใหญ่ในทวีปเอเชียเป็นประเทศกำลังพัฒนาที่มีประชากรยากจนและอาศัยอยู่ในชนบท ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างอุดมศึกษาและชนบทนั้น มีเพิ่มสูงขึ้นผ่านทางนโยบายของมหาวิทยาลัยที่จะต้องบูรณาการตนเองให้ตรงกับการเปลี่ยนแปลงและความต้องการและเศรษฐกิจของชุมชน ผ่านทางการบริการชุมชน
2. มีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้และให้ชุมชนตระหนักถึงศักยภาพของตนเอง
3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน
4. ดึงดูดงบประมาณสำหรับโครงสร้างพื้นฐานของชุมชน
5. ลดการอัตราการว่างงาน และนำไปสู่การจ้างงาน โดยการสร้างความรู้และทักษะในการทำงานให้แก่คนในชุมชน
6. นำความเจริญหรือความเป็นเมืองเข้ามาสู่ชนบท พัฒนาระบบการเกษตรให้มีความทันสมัย
7. พัฒนาความร่วมมือกับองค์กรเอกชนและภาคประชาสังคม อันนำไปสู่การฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นตลอดจนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น
8. มหาวิทยาลัยมีบทบาทการสอนการวิจัยทางวิชาการ ซึ่งคาดว่าจะมีการปรับความรู้ทางวิชาการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในท้องถิ่นและผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งเปิดโอกาสไปสู่คนในชนบทมากขึ้น¹⁰

Agung Purwadi แห่งศูนย์วิจัยนโยบายและนวัตกรรมการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ แห่งชาติอินโดนีเซีย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของมหาวิทยาลัยอินโดนีเซียในการพัฒนาชุมชน” พบว่า มหาวิทยาลัยอินโดนีเซีย มีบทบาทหลัก 3 ประการ ได้แก่

1. ด้านการศึกษา จัดการศึกษาการเรียนการสอน
2. ด้านการวิจัย วัตถุประสงค์ของบทบาทการบริการชุมชนจะให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการของสังคม นอกจากนี้ งานวิจัยของมหาวิทยาลัยยังก่อให้เกิดสวัสดิการอื่นๆแก่สังคม เช่น งานวิจัยที่มี

⁹ Atchoarena, D. & Holmes, K. (2003). *The Role of Agricultural Colleges and Universities in Rural Development and Lifelong Learning in Asia*. International Institute for Educational Planning. Paper presented at the “UNESCO”. The 15th Conference of the Asian Association of Agricultural Colleges and Universities, held in Nagoya Japan September 2004.

¹⁰ Atchoarena, D. and L. Gasperini, eds. (2003). *Education for Rural Development. Towards New Policy Responses*. FAO/UNESCO-IIEP.

ความเป็นเลิศ สามารถสร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งการขยายความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการพัฒนาชนบทด้วย

3. การบริการชุมชน คือมหาวิทยาลัยอยู่ระหว่างขยายความร่วมมือและการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่ให้การสนับสนุนทางการเงินเพื่อการพัฒนาชุมชนในอินโดนีเซีย¹¹

George Hampton and David Higham ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ผลกระทบของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาท้องถิ่น” โดยได้ทำการศึกษารอบมหาวิทยาลัยนิวเจอร์ซีย์ พบว่า มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งดึงดูดทรัพยากรอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดหางาน สัญญาทางธุรกิจ การเงินและการลงทุนอื่นๆ ที่เพิ่มรายได้มหาศาลต่อเศรษฐกิจในประเทศ มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งสนับสนุนโครงการบริการสาธารณะ ความเข้มแข็งของมหาวิทยาลัยและหลักสูตรสามารถดึงดูดธุรกิจร้านค้า ธุรกิจที่อยู่อาศัย ร้านอาหาร ให้เกิดขึ้นรอบมหาวิทยาลัย¹²

Allison M. Ohme นักวิจัยสถาบันแห่งมหาวิทยาลัยแคลาแวร์ ได้ทำการวิจัยศึกษาเรื่อง “ผลกระทบทางเศรษฐกิจของมหาวิทยาลัยที่มีต่อรัฐและชุมชน” โดยทำการวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากค่าใช้จ่ายของบุคลากร นักศึกษา และคนในชุมชนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ธุรกิจท้องถิ่นมีการจ้างงานนักศึกษาและศิษย์เก่า หลายๆ ธุรกิจท้องถิ่นเติบโตเพิ่มขึ้นควบคู่กับการขยายตัวของมหาวิทยาลัย เนื่องจากมีผู้ประกอบการหลักเป็นเจ้าของที่ บุคลากร นักศึกษา ตลอดจนมหาวิทยาลัย และอาจกล่าวได้ว่ามหาวิทยาลัยเป็นแม่แบบในการปรุ่แต่งและถ่ายทอดวัฒนธรรมไปสู่ชุมชนนั้นๆด้วย¹³

เบญจวรรณ อารีสมาน ได้ทำการศึกษาบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาต่อการพัฒนาภาค ศึกษาเฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่ามหาวิทยาลัยทำให้เกิดสาธารณูปโภค บริการสาธารณะ แรงงาน ตลอดจนที่อยู่อาศัย ขณะเดียวกันก็มีส่วนในการเสริมสร้างความเจริญให้กับเมืองในด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยเป็นสถาบันทางวิชาการ แหล่งงาน และการให้บริการสาธารณะทางการแพทย์ และด้านการศึกษา ทั้งนี้มหาวิทยาลัยและชุมชนเมืองมีความสัมพันธ์โดยตรงด้านการใช้ที่ดิน การคมนาคม และส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ทั้งทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ชุมชน

¹¹ Agung Purwadi. (December 2007). *The Role of Indonesian Universities in Community Development*. Center for Policy Reserch and Educational Innovation, Mistry of Nation Education, Indonesia.

¹² Hampton, G. and Higham, D. (June 1999). *Impact of an Urban University on Community Development*. online.

¹³ Allison M. Ohme. (1999). *The economic impact of the University of Delaware on the local community and state of Delaware*. Institutional Research Analyst, University of Delaware.

โดยรอบได้มีการเปลี่ยนแปลงโดยเกิดย่านการค้าขึ้นบริเวณหน้ามหาวิทยาลัย ชุมชนมีการใช้ที่ดินที่พักอาศัยเพิ่มมากขึ้นทำให้เกิดชุมชนบ้านจัดสรร และเป็นชุมชนที่มีขนาดใหญ่มากขึ้น¹⁴

ศรศักดิ์ ลัตยานุวัตร์ ได้ทำการศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจของมหาวิทยาลัยต่อชุมชน กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน พบว่าการใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยทำให้เกิดการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของชุมชน และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินเกษตรกรรมบริเวณรอบมหาวิทยาลัยเป็นพาณิชยกรรม กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการขยายตัวของพื้นที่ได้แก่ อุตสาหกรรม หมู่บ้านจัดสรร และมหาวิทยาลัย สำหรับผลกระทบทางเศรษฐกิจในรูปแบบของรายได้ที่เกิดขึ้น โดยประเภทการใช้จ่ายที่เกิดรายได้มากที่สุดได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย¹⁵

กองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำการศึกษา ทศนคติชุมชนรอบมหาวิทยาลัยที่มีต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคามในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกด้าน เมื่อพิจารณาจะพบว่าชุมชนรอบมหาวิทยาลัยมีทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยทั้งด้านบวกและด้านที่เป็นผลกระทบ กล่าวคือ ด้านที่เป็นผลดีต่อชุมชน ได้แก่ ชุมชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้นนอกเหนือจากอาชีพทางการเกษตร มหาวิทยาลัยช่วยส่งเสริมให้ชุมชนเป็นที่รู้จักมากขึ้น และมหาวิทยาลัยสร้างการกระตุ้นเศรษฐกิจให้มีความคล่องตัวมากขึ้น ในด้านที่มีผลกระทบในด้านลบ ได้แก่ ระบบจราจรที่ไม่เป็นระเบียบทำให้เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง ชุมชนแออัดเป็นสาเหตุของปริมาณขยะและสิ่งปฏิกูลบริเวณชุมชน ตลอดจนมลพิษทางอากาศ¹⁶

มหาวิทยาลัยรามคำแหง จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ศึกษา “ความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อการบริการทางวิชาการและการบริการทางวิชาชีพ ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง (2549: บทคัดย่อ) ผลการศึกษา ดังนี้

1. ชุมชนมีระดับความคาดหวังต่อการบริการทางวิชาการ ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเพชรบูรณ์อยู่ในระดับมากโดยเรียงตามลำดับ 3 ลำดับที่ค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การขยายโอกาสทางการศึกษามีส่วนเพิ่มศักยภาพในด้านการทำงาน สามารถเข้า

¹⁴ เบญจวรรณ อารีสมาน. (2525). บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาต่อการพัฒนาภาค ศึกษาเฉพาะกรณี มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ผ.ม. (การวางแผนภาคและเมือง). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

¹⁵ ศรศักดิ์ ลัตยานุวัตร์. (2550). ผลกระทบทางเศรษฐกิจของมหาวิทยาลัยต่อชุมชน : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน. ปรินิพนธ์ ผ.ม. (เศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

¹⁶ กองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ทศนคติชุมชนรอบมหาวิทยาลัยที่มีต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศึกษาต่อในสถานที่ใกล้และสะดวก และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ารับการศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

2. ชุมชนมีระดับความคาดหวังต่อการบริการทางวิชาชีพของมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ 3 ลำดับที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน การจัดโครงการอบรมคอมพิวเตอร์ให้กับชุมชน และพบว่าชุมชนมีระดับความคาดหวังให้มหาวิทยาลัยจัดโครงการแนะแนวอาชีพ

3. ชุมชนมีข้อเสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อการบริการทางวิชาการ และการบริการทางวิชาชีพว่า มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเพชรบูรณ์ ควรจัดฝึกอบรมคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ให้ทั่วถึงในทุกชุมชน ควรจัดทุนการศึกษาให้กับนักศึกษาที่มีความสนใจ แต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ควรจัดฝึกอบรมอาชีพทั้งระยะสั้นและระยะยาว และควรจัดฝึกอบรมอาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนตามแนวพระราชดำริ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาชุมชน¹⁷

งานประชาสัมพันธ์ กองกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้ศึกษาเรื่อง “ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามการรับรู้ของชุมชนท้องถิ่นอำเภอหาดใหญ่” (2552:บทคัดย่อ) ผลการศึกษาพบว่า

1. พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสาร พบว่า ร้อยละ 94 เคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และร้อยละ 92.1 ได้รับจากสื่อของมหาวิทยาลัย กลุ่มประชากรจำนวน 1 ใน 3 หรือ ร้อยละ 30.4 มีความถี่ในการรับข้อมูลข่าวสาร 1-3 สัปดาห์/ครั้ง

1.1 การรับรู้ข่าวสารจากสื่อของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า ร้อยละ 69.5 ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสถานีวิทยุ ม.อ. FM 88 MHz รองลงมาเป็น คัทเออร์/ป้ายผ้า เว็บไซต์ แผ่นพับ และโปสเตอร์ ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 42.2, 39.4, 35.3, 33.0 ตามลำดับ

1.2. การรับรู้ข่าวสารของมหาวิทยาลัยจากสื่อทั่วไป ร้อยละ 46.1 ได้รับจากสื่อวิทยุ โดยสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ สื่อบุคคล กลุ่มประชากรได้รับในอัตราที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 18.9, 18.2, 17.9 ตามลำดับ

2. ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยภาพลักษณ์ ด้านตัวองค์กรมีคะแนนสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านบริการวิชาการ และด้านการวิจัย สำหรับด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมีคะแนนต่ำสุด เมื่อจำแนกรายด้านพบว่า ภาพลักษณ์ด้านตัวองค์กร การจัดการเรียนการสอน การวิจัย บริการวิชาการ และด้านการทำนุ

¹⁷ มหาวิทยาลัยรามคำแหง . (2549). *ความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อการบริการทางวิชาการและการบริการทางวิชาชีพของมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเพชรบูรณ์*.

บำรุงศิลปวัฒนธรรม มีคะแนนภาพลักษณ์ อยู่ในระดับดีเช่นเดียวกัน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.00, 3.90, 3.81, 3.83, 3.73 ตามลำดับ

จากการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ควรพัฒนาบทบาทด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมให้มีความเด่นชัดมากขึ้นและควรส่งเสริมด้านประชาสัมพันธ์ให้บุคคลภายนอกได้รับรู้ถึงผลงานของมหาวิทยาลัยเพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อไป¹⁸

จิววัฒน์ พิระสันต์ และวิรุณ ตั้งเจริญ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบภารกิจของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร” ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนารูปแบบภารกิจของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นการพัฒนาขึ้นมาจากแนวคิดด้านการมีส่วนร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชน โดยทำการศึกษาภาคสนามของชุมชนทางด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นจำนวน 3 แห่ง พบว่าการมีส่วนร่วมสามารถจำแนกได้ 4 ระดับ โดยเริ่มจากการจัดตั้งคณะกรรมการ ร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยนเรศวรกับชุมชนด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นในทุกภารกิจหลัก และทุกระดับของการมีส่วนร่วมประกอบด้วย

1. ด้านการเรียนการสอนมหาวิทยาลัยร่วมกับชุมชนในการกำหนดวิสัยทัศน์และนโยบายด้านหลักสูตร เนื้อหา กระบวนการเรียนการสอน รวมทั้งวางแผนร่วมกันในรูปแบบของคณะกรรมการ
2. ด้านการวิจัย มหาวิทยาลัยร่วมกับชุมชน เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และนโยบายด้านการวิจัยศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวางแผนและกำหนดโครงสร้างเพื่อดำเนินการวิจัยในลักษณะของ กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันและค้นหาองค์ความรู้ใหม่
3. ด้านบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยร่วมกับชุมชนกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายเป็นการดำเนินโครงการในระดับปฏิบัติในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้เพื่อเป็นฐานข้อมูลและตอบสนองความต้องการชุมชน
4. ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยร่วมกับชุมชน กำหนดวิสัยทัศน์และนโยบาย โครงสร้างของภารกิจ เพื่อจัดกิจกรรม ทางด้านศิลปวัฒนธรรมที่ดำเนินการตามงานและโครงการของมหาวิทยาลัย

ดังนั้นรูปแบบการพัฒนาภารกิจของมหาวิทยาลัยในครั้งนี้ จึงเป็นรูปแบบที่เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชน ตามภารกิจทั้ง 4 ด้านของมหาวิทยาลัย¹⁹

¹⁸ งานประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2552). ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามการรับรู้ของชุมชนท้องถิ่นอำเภอหาดใหญ่.

¹⁹ จิววัฒน์ พิระสันต์ และวิรุณ ตั้งเจริญ. (2547). การพัฒนารูปแบบภารกิจของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร. วารสารมหาวิทยาลัยนเรศวร 12 (1) : 25-36

จากแนวคิดและผลงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวมาประยุกต์ใช้
ในงานวิจัยโดยมุ่งเน้นไปที่การศึกษาทัศนคติของชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้ใน 4 ด้าน อัน
ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และด้านศิลปวัฒนธรรม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประเภทการศึกษา
2. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีหาคุณภาพแบบสอบถาม
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประเภทการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งมีลักษณะปลายปิด และปลายเปิด

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยในเขตพื้นที่อำเภอสนทราย แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 12 ชุมชน ดังนี้

ตาราง 1 กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเขตอำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่

ลำดับที่	ประเภทหน่วยงาน	ชื่อตำบล	จำนวนประชากร
1	เทศบาลตำบล	เจดีย์แม่ครัว	7,517
2	เทศบาลตำบล	ป่าไผ่	7,934
3	อบต.	เมืองเส้น	2,688
4	เทศบาลเมือง	แม่ใจ	17,310
5	เทศบาลตำบล	แม่แฝก	9,568
6	เทศบาลตำบล	สนทรายหลวง	23,016
7	เทศบาลตำบล	สันนาเม็ง	8,003
8	อบต.	สันป่าเปา	4,006
9	เทศบาลตำบล	สันพระเนตร	4,687
10	เทศบาลตำบล	หนองจ้อม	13,203
11	อบต.	หนองหาร	3,011
12	อบต.	หนองแห่ย์ง	5,095
รวม			106,038

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้กระบวนการสุ่มตัวอย่างมาศึกษาใน ฐานะตัวแทนประชากรทั้งหมด ด้วยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 ชุมชน โดยคำนวณหากกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการคำนวณของ Yamane โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 หรือ 0.05 ทาโรยามาเน่ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ : 2546 : 141 อ้างอิงจาก Taro Yamane. 1973) หลังจาก คำนวณตามแล้วสูตรแล้วได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ตัวอย่าง และกำหนดขนาดตัวอย่างในแต่ละ ชุมชนเป็นไปตามสัดส่วนของประชากร ดังนี้

ตาราง 2 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ลำดับที่	ชื่อตำบล	ประชากรทั้งหมด	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
1	เจดีย์แม่ครัว	7,517	61
2	ป่าไผ่	7,934	65
3	แม่ใจ	17,310	141
4	หนองจ้อม	13,203	108
5	หนองหาร	3,011	25
	รวม	48,975	400

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือในการศึกษา ดังนี้

- 1) ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ งานวิจัย บทความต่างๆที่เกี่ยวข้อง
- 2) ศึกษาภาคสนามใช้ แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดย แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามปลายปิด เกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ การติดต่อขอรับบริการจากทางมหาวิทยาลัย และชุมชนที่อาศัย

ส่วนที่ 2 ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชน โดยรอบมหาวิทยาลัยแม่ใจ ได้แก่ ด้านภาพลักษณ์มหาวิทยาลัย สังคม เศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 3 ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดและปลายปิด เกี่ยวกับเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของชุมชน ที่มีต่อมหาวิทยาลัยแม่ใจ

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	มีระดับคะแนนเท่ากับ 5
เห็นด้วยมาก	มีระดับคะแนนเท่ากับ 4
เห็นด้วยปานกลาง	มีระดับคะแนนเท่ากับ 3
เห็นด้วยน้อย	มีระดับคะแนนเท่ากับ 2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	มีระดับคะแนนเท่ากับ 1

เกณฑ์การแปลความหมาย

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.80	ความหมาย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.81 ถึง 2.60	ความหมาย	เห็นด้วยน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.61 ถึง 3.40	ความหมาย	เห็นด้วยปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.41 ถึง 4.20	ความหมาย	เห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ย 4.21 ถึง 5.00	ความหมาย	เห็นด้วยมากที่สุด

วิธีการหาคุณภาพแบบสอบถาม

1. การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการค้นคว้าจากแนวคิดและผลงานผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผลกระทบของมหาวิทยาลัยกับชุมชนและเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาปรับปรุงเพื่อให้มีเนื้อหาและข้อคำถามต่างๆตรงกับกรอบแนวคิดในการศึกษาที่ต้องการจะวัด

จากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไขและทดลองเก็บข้อมูล (Try Out) กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่จะทำการศึกษาวิจัย

2. การวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทำการทดสอบกับประชาชนที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง และนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach)

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของทัศนคติและผลกระทบที่มีต่อชุมชนของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ 0.89

ดังนั้นค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามจึงมีความเชื่อมั่นเพียงพอที่จะนำแบบสอบถามมาใช้ในการดำเนินการวิจัยได้

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการลงรหัสในแบบสอบถาม เปลี่ยนข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาเป็นตัวเลข และทำการประมวลผลข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับอธิบายข้อมูลทั่วไป ลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้ในการศึกษาหาความแตกต่างของตัวแปร และศึกษาอิทธิพลของตัวแปร เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถาม ในกลุ่มที่มีตัวแปร 2 กลุ่ม เป็นอิสระจากกัน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ในกลุ่มที่มีตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance) หรือทดสอบค่าเอฟ (F-test) ถ้าพบว่ามีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษา “ทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้” โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่อาศัยอยู่ชุมชนรอบมหาวิทยาลัยจำนวน 5 ชุมชน รวมทั้งสิ้นจำนวน 400 ตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น ตอน 4 ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ชุมชนที่อาศัย และการขอรับบริการจากมหาวิทยาลัย โดยใช้ความถี่

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้แก่ ด้านภาพลักษณ์มหาวิทยาลัย สังคม เศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ชุมชนที่อาศัย และการติดต่อหรือขอรับบริการจากทางมหาวิทยาลัย โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่มีตัวแปร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน ใช้การทดสอบค่าที (t-test) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่มีตัวแปรมากกว่าสองกลุ่ม (One-way ANOVA) หรือการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ถ้าพบว่ามีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ จึงจะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี LSD

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของชุมชนที่มีต่อมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 3 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	161	40.2
หญิง	239	59.8
รวม	400	100.0

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.8 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 40.2

ตาราง 4 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 15 ปี	4	1.0
16-25 ปี	71	17.8
26-35 ปี	54	13.5
36-45 ปี	76	19.0
46-55 ปี	113	28.2
มากกว่า 55 ปี	82	20.5
รวม	400	100.0

จากตาราง 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีอายุ 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.2 รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีอายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 20.5 กลุ่มที่มีอายุ 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.0 กลุ่มที่มีอายุ 16-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.8 กลุ่มที่มีอายุ 26-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.5 และกลุ่มที่มีอายุ ต่ำกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.0 ตามลำดับ

ตาราง 5 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	179	44.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	59	14.7
มัธยมศึกษาตอนปลาย,ปวช.	49	12.2
อนุปริญญา/ปวส.	21	5.3
ปริญญาตรี	83	20.8
ปริญญาโท	9	2.3
รวม	400	100.0

จากตาราง 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 44.7 รองลงมาได้แก่ ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 20.8 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 14.7 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย,ปวช. คิดเป็นร้อยละ 12.2 ระดับอนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 5.3 และระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 2.3 ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นักเรียน/นักศึกษา	50	12.5
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	41	10.2
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	119	29.8
ลูกจ้าง/รับจ้าง	99	24.8
เกษตรกร	68	17.0
อื่นๆ	23	5.7
รวม	400	100.0

จากตาราง 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 29.8 รองลงมาได้แก่ อาชีพลูกจ้าง/รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 24.8 อาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 17.0 นักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 12.5 ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 10.2 และอื่นๆคิดเป็นร้อยละ 5.8 ตามลำดับ

ตาราง 7 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000	175	43.8
5,001-10,000	169	42.2
10,001-15,000	26	6.5
15,000 ขึ้นไป	30	7.5
รวม	400	100.0

จากตาราง 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมาได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001-10,000 คิดเป็นร้อยละ 42.2 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 7.5 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 คิดเป็นร้อยละ 6.5 ตามลำดับ

ตาราง 8 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่อาศัยในแต่ละชุมชน

ชุมชน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว	61	15.2
เทศบาลเมืองแม่ใจ	141	35.2
เทศบาลตำบลป่าไผ่	65	16.3
เทศบาลตำบลหนองจ้อม	108	27.0
อบต.หนองหาร	25	6.3
รวม	400	100.0

จากตาราง 8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองแม่ใจ คิดเป็นร้อยละ 35.2 รองลงมาได้แก่ เทศบาลตำบลหนองจ้อม คิดเป็นร้อยละ 27.0 เทศบาลตำบลป่าไผ่ คิดเป็นร้อยละ 16.3 เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว คิดเป็นร้อยละ 15.2 และจากอบต.หนองหาร คิดเป็นร้อยละ 6.3 ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ที่เคยติดต่อหรือขอรับบริการต่างๆจากทางมหาวิทยาลัย

เคย/ไม่เคย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เคย	141	35.2
ไม่เคย	259	64.8
รวม	400	100.0

จากตาราง 9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยติดต่อหรือขอรับบริการจากทางมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 64.8 และเคยติดต่อหรือขอรับบริการจากทางมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 35.2

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้แก่ ด้านภาพลักษณ์มหาวิทยาลัย สังคม เศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังนี้

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกี่ยวกับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ประเด็น	(\bar{X})	S.D.	เกณฑ์ความหมาย
ภาพลักษณ์มหาวิทยาลัย	4.1276	.58190	มาก
ด้านผลกระทบทางสังคม	3.8806	.54989	มาก
ด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจ	3.7903	.50502	มาก
ด้านผลกระทบทางศิลปวัฒนธรรม	3.7303	.70693	มาก
ด้านผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม	3.7995	.62151	มาก
รวม	3.8843	.41203	มาก

จากตาราง 10 เกี่ยวกับผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย รองลงมาคือ ด้านสังคม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และศิลปวัฒนธรรม ตามลำดับ

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกี่ยวกับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้ **ประเด็นด้านภาพลักษณ์มหาวิทยาลัย**

ด้านภาพลักษณ์มหาวิทยาลัย	(\bar{X})	S.D.	เกณฑ์ความหมาย
1. เป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงด้านการเกษตรเป็นที่ยอมรับ	4.47	.570	มากที่สุด
2. มีคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถด้านการสอนและการวิจัย	4.25	.614	มากที่สุด
3. บัณฑิตของมหาวิทยาลัยเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ ชยัน อดทน สู้งาน	4.07	.648	มาก
4. มีงานวิจัยที่ชุมชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์และแก้ไขปัญหาสังคมได้มาก	4.08	2.540	มาก
5. คณาจารย์มีบทบาทในการชี้นำและแก้ไข	3.86	.716	มาก

ด้านภาพลักษณ์มหาวิทยาลัย	(\bar{X})	S.D.	เกณฑ์ความหมาย
ปัญหาชุมชน			
6. มหาวิทยาลัยมีส่วนช่วยส่งเสริมให้ชุมชนเป็นที่รู้จักมากขึ้น	4.02	.699	มาก
รวม	4.1276	.58190	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 11 ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประเด็นด้านภาพลักษณ์มหาวิทยาลัย พบว่าภาพรวมโดยเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.127 และ .581 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากที่สุดที่ประเด็นนี้คือ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงด้านการเกษตรเป็นที่ยอมรับ มีคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถด้านการสอนและการวิจัย และในประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ มีงานวิจัยที่ชุมชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์และแก้ไขปัญหาสังคมได้มาก บัณฑิตของมหาวิทยาลัยเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ ชยัน อดทน สู้งาน มหาวิทยาลัยมีส่วนช่วยส่งเสริมให้ชุมชนเป็นที่รู้จักมากขึ้น และคณาจารย์มีบทบาทในการชี้แนะและแก้ไขปัญหาชุมชน ตามลำดับ

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกี่ยวกับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้ **ประเด็นด้านผลกระทบทางสังคม**

ด้านผลกระทบทางสังคม	(\bar{X})	S.D.	เกณฑ์ความหมาย
1. มหาวิทยาลัยทำให้เกิดการขยายตัวของเมือง(เปลี่ยนจากชนบทเป็นเมืองมากขึ้น)	4.11	.726	มาก
2. คนต่างถิ่นเข้ามาอาศัยมากจนเกินไปทำให้เกิดชุมชนแออัด	4.01	.829	มาก
3. การจราจรติดขัดไม่เป็นระเบียบและเกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง	3.97	.842	มาก
4. ได้รับความสะดวกด้านสาธารณูปโภคเพิ่มขึ้น(เช่น ไฟฟ้า ประปา ถนน)	3.82	.752	มาก
5. ทำให้เกิดปัญหาด้านอาชญากรรมและยาเสพติดในชุมชนเพิ่มมากขึ้น	3.48	1.028	มาก
รวม	3.8806	.54989	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 12 ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประเด็นด้านผลกระทบทางสังคม พบว่าภาพรวมโดยเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.88 และ 0.549 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากที่สุดในระดับนี้คือ มหาวิทยาลัยทำให้เกิดการขยายตัวของเมือง(เปลี่ยนจากชนบทเป็นเมืองมากขึ้น) คนต่างถิ่นเข้ามาอาศัยมากจนเกินไปทำให้เกิดชุมชนแออัด การจราจรติดขัดไม่เป็นระเบียบและเกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง ได้รับความสะดวกด้านสาธารณูปโภคเพิ่มขึ้น(เช่น ไฟฟ้า ประปา ถนน) และทำให้เกิดปัญหาด้านอาชญากรรมและยาเสพติดในชุมชนเพิ่มมากขึ้น ตามลำดับ

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกี่ยวกับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้ **ประเด็นด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจ**

ด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจ	(\bar{X})	S.D.	เกณฑ์ความหมาย
1. ภาวะการว่างงานในชุมชนลดลง	3.42	1.026	มาก
2. รายได้ของท่านเพิ่มมากขึ้น	3.29	1.006	มาก
3. มหาวิทยาลัยมีส่วนช่วยกระตุ้นการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของชุมชน	4.05	.701	มาก
4. การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยทำให้เกิดการสร้างและพัฒนาอาชีพของคนในชุมชน	3.91	.712	มาก
5. เกิดธุรกิจร้านค้าและหอพักเพิ่มมากขึ้น	4.08	.668	มาก
6. เกิดการเปลี่ยนแปลงของการใช้ที่ดินเกษตรกรรมบริเวณรอบมหาวิทยาลัยเป็นพาณิชยกรรม	3.96	.684	มาก
รวม	3.7903	.50502	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 13 ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประเด็นด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจ พบว่าภาพรวมโดยเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.79 และ 0.505 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากที่สุดในระดับนี้คือ เกิดธุรกิจร้านค้าและหอพักเพิ่มมากขึ้น มหาวิทยาลัยมีส่วนช่วยกระตุ้นการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของชุมชน เกิดการเปลี่ยนแปลงของการใช้ที่ดินเกษตรกรรมบริเวณรอบมหาวิทยาลัยเป็นพาณิชยกรรม การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยทำให้

เกิดการสร้างและพัฒนาอาชีพของคนในชุมชน ภาวะการว่างงานในชุมชนลดลง รายได้ของท่านเพิ่มมากขึ้น ตามลำดับ

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกี่ยวกับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้ **ประเด็นด้านผลกระทบทางศิลปวัฒนธรรม**

ด้านผลกระทบทางศิลปวัฒนธรรม	(\bar{X})	S.D.	เกณฑ์ความหมาย
1. มหาวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเพณีวัฒนธรรมและค่านิยมชุมชนเปลี่ยนไป	3.59	.868	มาก
2. มหาวิทยาลัยมีบทบาทให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม	3.75	.720	มาก
3. มหาวิทยาลัยเป็นต้นแบบในการถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม	3.76	.756	มาก
4. มหาวิทยาลัยมีการจัดกิจกรรมถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมอยู่เสมอ	3.78	2.116	มาก
5. มหาวิทยาลัยส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง	3.77	.741	มาก
รวม	3.7303	.70693	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 14 ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประเด็นด้านผลกระทบทางศิลปวัฒนธรรมพบว่าภาพรวมโดยเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.73 และ 0.706 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากที่สุดที่สุดในประเด็นนี้คือ มหาวิทยาลัยมีการจัดกิจกรรมถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมอยู่เสมอ มหาวิทยาลัยส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยเป็นต้นแบบในการถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมีบทบาทให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเพณีวัฒนธรรมและค่านิยมชุมชนเปลี่ยนไป ตามลำดับ

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกี่ยวกับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประเด็นด้านผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม

ด้านผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม	(\bar{X})	S.D.	เกณฑ์ความหมาย
1. เกิดปัญหามลพิษทางอากาศ ชยะ และน้ำเสียเพิ่มมากขึ้น	3.73	.923	มาก
2. มหาวิทยาลัยมีส่วนช่วยกระตุ้นให้ชุมชนเห็นความสำคัญของอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.85	.742	มาก
3. มหาวิทยาลัยมีบทบาทในการให้ความรู้ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น มลพิษทางอากาศ การกำจัดน้ำเสีย และการกำจัดขยะ	3.83	.758	มาก
รวม	3.7995	.62151	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 15 ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประเด็นด้านผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม พบว่าภาพรวมโดยเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.79 และ 0.621 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากที่สุดที่ประเด็นนี้คือ มหาวิทยาลัยมีส่วนช่วยกระตุ้นให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมีบทบาทในการให้ความรู้ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น มลพิษทางอากาศ การกำจัดน้ำเสีย และการกำจัดขยะ และเกิดปัญหามลพิษทางอากาศ ชยะ และน้ำเสียเพิ่มมากขึ้น ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ชุมชนที่อาศัย และการติดต่อหรือขอรับบริการจากทางมหาวิทยาลัย โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่มีตัวแปร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน ใช้การทดสอบค่าที (t-test) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่มีตัวแปรมากกว่าสองกลุ่ม (One-way ANOVA) หรือการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ถ้าพบว่ามี ความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ จึงจะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี LSD ดังนี้

ตาราง 16 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ระหว่างเพศกับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ด้าน	เพศ	N	\bar{X}	S.D.	df	t	Sig
ภาพลักษณ์	ชาย	160	4.0740	.49340	395	-1.512	.131
	หญิง	237	4.1639	.63316	386.886		
สังคม	ชาย	161	3.8497	.61645	395	-.925	.355
	หญิง	236	3.9017	.49970	295.206		
เศรษฐกิจ	ชาย	155	3.7763	.50590	385	-.443	.658
	หญิง	232	3.7996	.50532	329.986		
ศิลปวัฒนธรรม	ชาย	160	3.6762	.62359	397	-1.251	.212
	หญิง	239	3.7665	.75674	380.183		
สิ่งแวดล้อม	ชาย	161	3.8219	.62808	397	.593	.554
	หญิง	238	3.7843	.61789	339.765		
รวม	ชาย	153	3.8442	.41106	380	-1.558	.120
	หญิง	229	3.9111	.41140	326.139		

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่า เพศที่แตกต่างกันมีระดับค่าเฉลี่ยของทัศนคติและผลกระทบในด้านภาพลักษณ์ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างอายุกับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ภาพลักษณ์	ระหว่างกลุ่ม	.260	5	.052	.152	.979
	ภายในกลุ่ม	133.829	391	.342		
	รวม	134.089	396			
สังคม	ระหว่างกลุ่ม	2.407	5	.481	1.604	.158
	ภายในกลุ่ม	117.334	391	.300		
	รวม	119.741	396			
เศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	.746	5	.149	.582	.714
	ภายในกลุ่ม	97.703	381	.256		
	รวม	98.449	386			
ศิลปวัฒนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	3.702	5	.740	1.491	.192
	ภายในกลุ่ม	195.201	393	.497		
	รวม	198.903	398			
สิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	.270	5	.054	.138	.983
	ภายในกลุ่ม	153.467	393	.391		
	รวม	153.738	398			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.269	5	.054	.314	.904
	ภายในกลุ่ม	64.413	376	.171		
	รวม	64.683	381			

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่า อายุที่แตกต่างกันมีระดับค่าเฉลี่ยของทัศนคติและผลกระทบในด้านภาพลักษณ์ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ภาพลักษณ์	ระหว่างกลุ่ม	.496	6	.083	.241	.963
	ภายในกลุ่ม	133.593	390	.343		
	รวม	134.089	396			
สังคม	ระหว่างกลุ่ม	1.583	6	.264	.871	.516
	ภายในกลุ่ม	118.157	390	.303		
	รวม	119.741	396			
เศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	1.446	6	.241	.944	.463
	ภายในกลุ่ม	97.003	380	.255		
	รวม	98.449	386			
ศิลปะ	ระหว่างกลุ่ม	1.661	6	.277	.550	.770
	ภายในกลุ่ม	197.242	392	.503		
	รวม	198.903	398			
สิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	4.212	6	.702	1.840	.090
	ภายในกลุ่ม	149.526	392	.381		
	รวม	153.738	398			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.700	6	.117	.683	.663
	ภายในกลุ่ม	63.983	375	.171		
	รวม	64.683	381			

จากตาราง 18 แสดงให้เห็นว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติและผลกระทบในด้านภาพลักษณ์ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างอาชีพกับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ภาพลักษณ์	ระหว่างกลุ่ม	.295	5	.059	.172	.973
	ภายในกลุ่ม	133.793	390	.343		
	รวม	134.088	395			
สังคม	ระหว่างกลุ่ม	.779	5	.156	.520	.761
	ภายในกลุ่ม	116.764	390	.299		
	รวม	117.543	395			
เศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	3.563	5	.713	2.860*	.015
	ภายในกลุ่ม	94.676	380	.249		
	รวม	98.240	385			
ศิลปะ	ระหว่างกลุ่ม	4.392	5	.878	1.770	.118
	ภายในกลุ่ม	194.506	392	.496		
	รวม	198.898	397			
สิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	.171	5	.034	.088	.994
	ภายในกลุ่ม	153.348	392	.391		
	รวม	153.520	397			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.334	5	.267	1.584	.164
	ภายในกลุ่ม	63.151	375	.168		
	รวม	64.485	380			

จากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่า อาชีพที่แตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติและผลกระทบทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ดังแสดงในตาราง 20

ตาราง 20 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของอาชีพที่แตกต่างกัน ต่อระดับทัศนคติและผลกระทบทางเศรษฐกิจ

อาชีพ	\bar{X}	นักเรียน/ นักศึกษา	ข้าราชการ/ พนักงาน ของรัฐ	ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	ลูกจ้าง/ รับจ้าง	เกษตรกร	อื่นๆ
นักเรียน/ นักศึกษา	3.8129	-	-.0204	-.0353	.0195	.2170*	-.1416
ข้าราชการ/ พนักงานของรัฐ	3.8333		-	-.0149	.0399	.2374*	-.1212
ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว	3.8482			-	.0548	.2523*	-.1063
ลูกจ้าง/รับจ้าง	3.7934				-	.1974*	-.1611
เกษตรกร	3.5960					-	-.3586*
อื่นๆ	3.9545						-

จากตาราง 20 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละกลุ่มอาชีพมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ดังนี้

- 1) กลุ่มนักเรียน/นักศึกษา มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นด้านเศรษฐกิจสูงกว่า กลุ่มอาชีพเกษตรกร
- 2) กลุ่มข้าราชการ/พนักงานของรัฐ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นด้านเศรษฐกิจสูงกว่า กลุ่มเกษตรกร
- 3) กลุ่มกลุ่มค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นด้านเศรษฐกิจสูงกว่า กลุ่มเกษตรกร
- 4) กลุ่มลูกจ้าง/รับจ้าง มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นด้านเศรษฐกิจสูงกว่า กลุ่มเกษตรกร
- 5) กลุ่มเกษตรกร มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นด้านเศรษฐกิจต่ำกว่า กลุ่มอาชีพอื่นๆ (ซึ่งประกอบด้วยแม่บ้าน/กลุ่มที่ไม่ได้ทำงาน)

ตาราง 21 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างรายได้กับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ภาพลักษณ์	ระหว่างกลุ่ม	1.909	3	.636	1.792	.148
	ภายในกลุ่ม	127.480	359	.355		
	รวม	129.389	362			
สังคม	ระหว่างกลุ่ม	.906	3	.302	1.023	.383
	ภายในกลุ่ม	106.007	359	.295		
	รวม	106.913	362			
เศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	2.110	3	.703	2.857*	.037
	ภายในกลุ่ม	86.409	351	.246		
	รวม	88.519	354			
ศิลปะ	ระหว่างกลุ่ม	.522	3	.174	.334	.800
	ภายในกลุ่ม	187.633	361	.520		
	รวม	188.155	364			
สิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	.557	3	.186	.477	.698
	ภายในกลุ่ม	140.534	361	.389		
	รวม	141.092	364			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.292	3	.097	.564	.639
	ภายในกลุ่ม	59.817	346	.173		
	รวม	60.109	349			

จากตาราง 21 แสดงให้เห็นว่า รายได้ที่แตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติและผลกระทบทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ดังแสดงในตาราง 22

ตาราง 22 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของรายได้ที่แตกต่างกัน ต่อระดับทัศนคติและผลกระทบทางเศรษฐกิจ

รายได้	\bar{X}	ต่ำกว่า 5,000	5,001-10,000	10,001-15,000	15,000 ขึ้นไป
ต่ำกว่า 5,000	3.7824	-	.0041	.1824	-.2065*
5,001-10,000	3.7782		-	.1782	-.2107*
10,001-15,000	3.6000			-	-.3889*
15,000 ขึ้นไป	3.9889				-

จากตาราง 22 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละกลุ่มรายได้มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านเศรษฐกิจแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ดังนี้

- 1) กลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านเศรษฐกิจต่ำกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 15,000 ขึ้นไป
- 2) กลุ่มที่มีรายได้ 5,001-10,000 มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านเศรษฐกิจต่ำกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 15,000 ขึ้นไป
- 3) กลุ่มที่มีรายได้ 10,001-15,000 กับ กลุ่มที่มีรายได้ 15,000 ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านเศรษฐกิจต่ำกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 15,000 ขึ้นไป

ตาราง 23 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยติดต่อหรือขอรับบริการจากมหาวิทยาลัยกับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ด้าน		N	\bar{X}	S.D.	df	t	Sig
ภาพลักษณ์	เคย	140	4.2643	.64627	394	3.503*	.001
	ไม่เคย	256	4.0527	.53130	242.672		
สังคม	เคย	139	3.9727	.50973	394	2.410*	.016
	ไม่เคย	257	3.8342	.56381	308.290		
เศรษฐกิจ	เคย	135	3.8580	.52489	384	1.967*	.050
	ไม่เคย	251	3.7523	.49156	259.311		
ศิลปะ	เคย	139	3.8245	.88709	396	1.976*	.049
	ไม่เคย	259	3.6780	.58450	203.879		
สิ่งแวดล้อม	เคย	139	3.9664	.61292	396	3.952*	.000
	ไม่เคย	259	3.7130	.60823	280.500		
รวม	เคย	132	3.9833	.43214	379	3.453*	.001
	ไม่เคย	249	3.8321	.39267	245.889		

จากตาราง 23 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยติดต่อหรือขอรับบริการจากมหาวิทยาลัยมีค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติและผลกระทบทางด้านภาพลักษณ์ สังคม เศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากผลการวิจัยข้างต้นพบว่ากลุ่มผู้ที่เคยติดต่อขอรับบริการจากทางมหาวิทยาลัยมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นสูงกว่ากลุ่มที่ไม่เคยติดต่อขอรับบริการจากทางมหาวิทยาลัย ในทุกด้านทั้งในด้านภาพลักษณ์ สังคม เศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

ตาราง 24 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างๆกับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ทั้งทางด้านภาพลักษณ์ สังคม เศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ภาพลักษณ์	ระหว่างกลุ่ม	4.554	4	1.138	3.445*	.009
	ภายในกลุ่ม	129.536	392	.330		
	รวม	134.089	396			
สังคม	ระหว่างกลุ่ม	17.256	4	4.314	16.501*	.000
	ภายในกลุ่ม	102.485	392	.261		
	รวม	119.741	396			
เศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	15.926	4	3.981	18.430*	.000
	ภายในกลุ่ม	82.523	382	.216		
	รวม	98.449	386			
ศิลปะ	ระหว่างกลุ่ม	28.445	4	7.111	16.437*	.000
	ภายในกลุ่ม	170.458	394	.433		
	รวม	198.903	398			
สิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	19.697	4	4.924	14.474*	.000
	ภายในกลุ่ม	134.041	394	.340		
	รวม	153.738	398			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	13.247	4	3.312	24.274*	.000
	ภายในกลุ่ม	51.436	377	.136		
	รวม	64.683	381			

จากตาราง 24 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามอาศัยอยู่ในชุมชนที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติและผลกระทบทางด้านภาพลักษณ์ สังคม เศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตาราง 25 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของผู้ตอบแบบสอบถามอาศัยอยู่ในชุมชนที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติและผลกระทบทางด้านภาพลักษณ์ที่แตกต่างกัน

ชุมชน	\bar{X}	เจดีย์แม่ครัว	แม่ใจ	ป่าไผ่	หนองจ่อม	หนองหาร
เจดีย์แม่ครัว	3.9722	-	-0.2748*	-0.0251	-0.1667	-0.1344
แม่ใจ	4.2470		-	0.2497*	0.1082	0.1404
ป่าไผ่	3.9974			-	-0.1415	-0.1093
หนองจ่อม	4.1389				-	0.0322
หนองหาร	4.1067					-

จากตาราง 25 แสดงให้เห็นว่าชุมชนที่แตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านภาพลักษณ์ที่แตกต่างกัน อยู่สองกลุ่มดังนี้

- 1) เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว มีระดับความคิดเห็นด้านภาพลักษณ์ต่ำกว่า เทศบาลเมืองแม่ใจ
- 2) เทศบาลเมืองแม่ใจ มีระดับความคิดเห็นด้านภาพลักษณ์สูงกว่าเทศบาลตำบลป่าไผ่

ตาราง 26 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของผู้ตอบแบบสอบถามอาศัยอยู่ในชุมชนที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติและผลกระทบทางด้านสังคมที่แตกต่างกัน

ชุมชน	\bar{X}	เจดีย์แม่ครัว	แม่ใจ	ป่าไผ่	หนองจ่อม	หนองหาร
เจดีย์แม่ครัว	3.7934	-	-0.3073*	0.2982*	-0.0439	-0.2146
แม่ใจ	4.1007		-	0.6055*	0.2633*	0.0927
ป่าไผ่	3.4952			-	-0.3421*	-0.5128*
หนองจ่อม	3.8374				-	-0.1706
หนองหาร	4.0080					-

จากตาราง 26 แสดงให้เห็นว่าชุมชนที่แตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านสังคมที่แตกต่างกัน ดังนี้

- 1) เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว มีระดับความคิดเห็นด้านสังคมต่ำกว่า เทศบาลเมืองแม่ใจ
- 2) เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว มีระดับความคิดเห็นด้านสังคมสูงกว่าเทศบาลตำบลป่าไผ่
- 3) เทศบาลเมืองแม่ใจ มีระดับความคิดเห็นด้านสังคมสูงกว่า เทศบาลตำบลป่าไผ่
- 4) เทศบาลเมืองแม่ใจ มีระดับความคิดเห็นด้านสังคมสูงกว่า เทศบาลตำบลหนองจ่อม
- 5) เทศบาลตำบลป่าไผ่ มีระดับความคิดเห็นด้านสังคมต่ำกว่า เทศบาลตำบลหนองจ่อม
- 6) เทศบาลตำบลป่าไผ่ มีระดับความคิดเห็นด้านสังคมต่ำกว่า อบต.หนองหาร

ตาราง 27 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของผู้ตอบแบบสอบถามอาศัยอยู่ในชุมชนที่ต่างกั น มีค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติและผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน

ชุมชน	\bar{X}	เจดีย์แม่คร้ว	แม่ใจ	ป่าไผ่	หนองจ้อม	หนองหาร
เจดีย์แม่คร้ว	3.6810	-	-.3485*	.1962*	.0159	-.2256 *
แม่ใจ	4.0296		-	.5447*	.3644*	.1229
ป่าไผ่	3.4848			-	-.1803*	-.4218*
หนองจ้อม	3.6651				-	-.2415*
หนองหาร	3.9067					-

จากตาราง 27 แสดงให้เห็นว่าชุมชนที่ต่างกั นมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจที่ต่างกั น ดังนี้

- 1) เทศบาลตำบลเจดีย์แม่คร้ว มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจต่ำกว่า เทศบาลเมืองแม่ใจ
- 2) เทศบาลตำบลเจดีย์แม่คร้ว มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจสูงกว่า เทศบาลตำบลป่าไผ่
- 3) เทศบาลตำบลเจดีย์แม่คร้ว มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจต่ำกว่า อบต.หนองหาร
- 4) เทศบาลเมืองแม่ใจ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจสูงกว่า เทศบาลตำบลป่าไผ่
- 5) เทศบาลเมืองแม่ใจ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจสูงกว่า เทศบาลตำบลหนองจ้อม
- 6) เทศบาลตำบลป่าไผ่ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจต่ำกว่าเทศบาลตำบลหนองจ้อม
- 7) เทศบาลตำบลป่าไผ่ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจต่ำกว่า อบต.หนองหาร
- 8) เทศบาลตำบลหนองจ้อม มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจต่ำกว่าอบต.หนองหาร

ตาราง 28 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของผู้ตอบแบบสอบถามอาศัยอยู่ในชุมชนที่ต่างกััน มีค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติและผลกระทบทางด้านศิลปวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

ชุมชน	\bar{X}	เจดีย์แม่ครัว	แม่ใจ	ป่าไผ่	หนองจ้อม	หนองหาร
เจดีย์แม่ครัว	3.3902	-	-.6595*	-.0255	-.2784*	-.4418*
แม่ใจ	4.0496		-	.6340*	.3811*	.2176
ป่าไผ่	3.4156			-	-.2529*	-.4164*
หนองจ้อม	3.6685				-	-.1635
หนองหาร	3.8320					-

จากตาราง 28 แสดงให้เห็นว่าชุมชนที่ต่างกัันมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านผลกระทบทางด้านศิลปวัฒนธรรมที่ต่างกััน ดังนี้

- 1) เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านผลกระทบทางด้านศิลปวัฒนธรรม ต่ำกว่า เทศบาลเมืองแม่ใจ
- 2) เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านผลกระทบทางด้านศิลปวัฒนธรรม ต่ำกว่า เทศบาลตำบลหนองจ้อม
- 3) เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านผลกระทบทางด้านศิลปวัฒนธรรม ต่ำกว่า อบต.หนองหาร
- 4) เทศบาลเมืองแม่ใจ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านผลกระทบทางด้านศิลปวัฒนธรรม สูงกว่าเทศบาลตำบลป่าไผ่
- 5) เทศบาลเมืองแม่ใจ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านผลกระทบทางด้านศิลปวัฒนธรรม สูงกว่าเทศบาลตำบลหนองจ้อม
- 6) เทศบาลตำบลป่าไผ่ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านผลกระทบทางด้านศิลปวัฒนธรรม ต่ำกว่าเทศบาลตำบลหนองจ้อม
- 7) เทศบาลตำบลป่าไผ่ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านผลกระทบทางด้านศิลปวัฒนธรรม ต่ำกว่า อบต.หนองหาร

ตาราง 29 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของผู้ตอบแบบสอบถามอาศัยอยู่ในชุมชนที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติและผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน

ชุมชน	\bar{X}	เจดีย์แม่ครัว	แม่ใจ	ป่าไผ่	หนองจ้อม	หนองหาร
เจดีย์แม่ครัว	3.5628	-	-0.3686*	.1475	-0.3530*	-0.5705*
แม่ใจ	3.9314		-	0.5161*	.0156	-0.2019
ป่าไผ่	3.4154			-	-0.5005*	-0.7179*
หนองจ้อม	3.9159				-	-0.2174
หนองหาร	4.1333					-

จากตาราง 29 แสดงให้เห็นว่าชุมชนที่แตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน ดังนี้

- 1) เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม ต่ำกว่า เทศบาลเมืองแม่ใจ
- 2) เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม ต่ำกว่า เทศบาลตำบลหนองจ้อม
- 3) เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม ต่ำกว่า อบต.หนองหาร
- 4) เทศบาลเมืองแม่ใจ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม สูงกว่า เทศบาลตำบลป่าไผ่
- 5) เทศบาลตำบลป่าไผ่ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม ต่ำกว่าเทศบาลตำบลหนองจ้อม
- 6) เทศบาลตำบลป่าไผ่ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม ต่ำกว่า อบต.หนองหาร

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของชุมชนที่มีต่อมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ความคิดเห็นของประชาชน	จำนวนผู้ตอบ	จำนวนร้อยละ
1. มหาวิทยาลัยควรมีการควบคุมแหล่งสถานบันเทิงโดยรอบมหาวิทยาลัย	308	77.0
2. จัดระเบียบการจราจรใหม่	306	76.5
3. นักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคมให้มากขึ้น	204	51.0
4. ชี้แนะแนวทางการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน	202	50.5
5. ถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ๆแก่ชุมชนสม่ำเสมอ	194	48.5
6. สร้างกิจกรรมเพื่อประสานความสัมพันธ์กับชุมชน	175	43.8
7. ร่วมกับองค์กรท้องถิ่นแก้ไขปัญหาขยะ น้ำเสีย และมลพิษทางอากาศ	174	43.5
8. รณรงค์การลดใช้พลัง อันเป็นสาเหตุของภาวะโลกร้อนให้ชุมชนปฏิบัติตามอย่างจริงจัง	172	43.0
9. ควรมีการสำรวจทุกๆ5ปี	156	39.0
10. จัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างชุมชนกับมหาวิทยาลัย	143	35.8
11. สร้างเครือข่ายการวิจัยกับชุมชน	154	38.5
12. เผยแพร่งานวิจัยใหม่ๆสู่ชุมชนให้มากขึ้น	152	38.0
13. ทำกิจกรรมกับชุมชนด้านศิลปวัฒนธรรมให้มากขึ้น	140	35.0
14. ควรหาแนวทางแก้ปัญหาอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้น	138	34.5
15. เพิ่มหรือ สอดแทรก การเรียนการสอนด้านศิลปวัฒนธรรมพื้นเมือง	136	34.0
16. จัดตั้งสภาชุมชนโดยให้อาจารย์เป็นกรรมการเพื่อค้นหาหัวข้อวิจัยจากชุมชน	114	28.5
17. ข้อเสนอแนะอื่นๆ	22	5.5

จากตารางข้างต้น สะท้อนให้เห็นถึงความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่มีต่อมหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะคือ ต้องการให้มหาวิทยาลัยมีการควบคุมแหล่งสถานบันเทิงโดยรอบมหาวิทยาลัย จัดระเบียบการจราจรใหม่ นักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคมให้มากขึ้น ชี้แนะแนวทางการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน และถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ๆแก่ชุมชนสม่ำเสมอ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

1. ควรส่งเสริมให้นักศึกษามีวินัยด้านการจราจร เช่น การขับรถยนต์บนถนนมหาวิทยาลัย ทำให้เกิดอุบัติเหตุบ่อยและทำให้เสียภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ของปัญญาชน
2. มหาวิทยาลัยควรถ่ายทอดเทคโนโลยีและความรู้ด้านวิชาการใหม่ๆ และถ่ายทอดการเข้าใจของคนในชุมชน ให้มากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากผ่านมามหาวิทยาลัยให้ความสำคัญแต่เรื่องการพัฒนาอาคารสถานที่
3. มหาวิทยาลัยควรมีมาตรการควบคุมแหล่งสถานบันเทิง เช่น ร้านขายสุรา บริเวณมหาวิทยาลัย
4. มหาวิทยาลัยควรแก้ไขปัญหาเรื่องกลิ่นเหม็นจากโรงเลี้ยงสุกรที่เป็นปัญหามานาน
5. ส่งเสริมให้นักศึกษามีหัวข้อวิจัยที่เกี่ยวกับอาชีพในท้องถิ่นให้มากขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษา เรียนรู้จากประสบการณ์จริงและสามารถแก้ปัญหาเป็น และนำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดแก่ชุมชนต่อไป โดยเฉพาะปัญหาด้านเกษตรกรรม ที่เป็นอาชีพหลักของประเทศ

ท่านจะสนับสนุนให้บุตรหลานเข้ามาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้หรือไม่

ผู้ตอบแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ 100 เห็นว่าจะสนับสนุนให้บุตรหลานเข้ามาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ท่านรับรู้ข่าวสารของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ผ่านทางช่องทางใด

ผู้ตอบแบบสอบถามรับรู้ข่าวสารของมหาวิทยาลัยแม่โจ้มากที่สุด คือ สถานีวิทยุ FM 95.5 คิดเป็นร้อยละ 78.25 รองลงมาคือ แผ่นพับ/ใบปลิว/ป้ายประกาศ คิดเป็นร้อยละ 29.75 โทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 21.75 จากเว็บไซต์ต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 20.25 และอื่นๆอีกร้อยละ 4.5 (ได้แก่ บุคลากรและนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแม่โจ้, การเข้าไปทำกิจกรรมร่วมกับมหาวิทยาลัยแม่โจ้, ชาวบ้านพูดคุยกัน, เทศบาล, เสียงตามสาย และหนังสือพิมพ์)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของชุมชนและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของชุมชนและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ตลอดจนแนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยแม่โจ้ให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน โดยมีสมมติฐานในการวิจัย คือ 1) ชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้มีความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับดี 2) มหาวิทยาลัยแม่โจ้ส่งผลกระทบต่อชุมชนโดยรอบทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และสิ่งแวดล้อม

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย โดยศึกษาจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยทั้งหมด 5 ชุมชน ได้แก่ เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว เทศบาลเมืองแม่โจ้ เทศบาลตำบลป่าไผ่ เทศบาลตำบลหนองจ้อม และอบต.หนอง โดยการใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ เจาะจงศึกษาในเขตชุมชนที่มีพื้นที่โดยรอบมหาวิทยาลัย จากชุมชนทั้งหมด 12 ชุมชนในเขตพื้นที่ อำเภอสันทราย จ. เชียงใหม่ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง โดยขนาดตัวอย่างในแต่ละชุมชนเป็นไปตามสัดส่วนของขนาดประชากรในแต่ละชุมชน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือในการศึกษา คือ ศึกษาภาคสนามโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามปลายปิดเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของกรรมการ และสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ได้แก่ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ชุมชนที่อาศัย และการขอรับบริการจากมหาวิทยาลัย โดยใช้ความถี่

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามปลายปิดเกี่ยวกับ ทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้แก่ ด้านภาพลักษณ์มหาวิทยาลัย สังคม เศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม โดยใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale)

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายปิดและปลายเปิด ข้อเสนอแนะของชุมชนที่มีต่อมหาวิทยาลัยแม่โจ้

เมื่อผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมแบบสอบถามโดยครบถ้วนแล้ว จากนั้นได้นำไปประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพรรณนา โดยเป็นการนำเสนอในลักษณะต่าง ๆ ของข้อมูลทั่วไป โดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับสถิติอนุมาน โดยใช้ค่า t-test และ One-way Anova และหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทางเพศของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.8 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 40.2 ด้านอายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีอายุ 46 – 55 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.2 รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีอายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไป กลุ่มที่มีอายุ 36-45 ปี กลุ่มที่มีอายุ 16-25 ปี กลุ่มที่มีอายุ 26-35 ปี และกลุ่มที่มีอายุ ต่ำกว่า 15 ปี ตามลำดับ

ด้านการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 44.7 รองลงมาได้แก่ ระดับปริญญาตรี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย,ปวช. ระดับอนุปริญญา/ปวส. และระดับปริญญาโท ตามลำดับ และทางด้านอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 29.8 รองลงมาได้แก่ อาชีพลูกจ้าง/รับจ้าง อาชีพเกษตรกร นักเรียน/นักศึกษา ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ และอื่นๆ ตามลำดับ

ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมาได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001-10,000 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000 ขึ้นไป และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 ตามลำดับ

ด้านชุมชนที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อาศัยเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองแม่ใจ คิดเป็นร้อยละ 35.2 รองลงมาได้แก่ เทศบาลตำบลหนองจ้อม เทศบาลตำบลป่าไผ่ เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว และจากอบต.หนองหาร ตามลำดับ และด้านการติดต่อหรือรับบริการจากทางมหาวิทยาลัย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยติดต่อหรือขอรับบริการจากทางมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 64.8 และเคยติดต่อหรือขอรับบริการจากทางมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 35.2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่ใจ

1. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่ใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากที่สุดในด้านภาพลักษณ์มหาวิทยาลัย รองลงมาได้แก่ ด้านผลกระทบทางสังคม ด้านผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม ด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจ และด้านผลกระทบทางศิลปวัฒนธรรม ตามลำดับ

2. ผลของการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่ใจ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ชุมชนที่อาศัย และการติดต่อหรือขอรับบริการจากทางมหาวิทยาลัย มีดังต่อไปนี้

2.1 เพศที่แตกต่างกันมีระดับค่าเฉลี่ยของทัศนคติและผลกระทบในด้านภาพลักษณ์ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน

2.2 อายุที่แตกต่างกันมีระดับค่าเฉลี่ยของทัศนคติและผลกระทบในด้านภาพลักษณ์ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน

2.3 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติและผลกระทบในด้านภาพลักษณ์ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน

2.4 อาชีพที่แตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติและผลกระทบทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธี LSD มีผลดังนี้คือ ผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มที่ประกอบอาชีพนักเรียน/นักศึกษา กับกลุ่มที่ประกอบอาชีพเกษตรกร กลุ่มข้าราชการ/พนักงานของรัฐกับกลุ่มของเกษตรกร กลุ่มค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวกับกลุ่มของเกษตรกร กลุ่มลูกจ้าง/รับจ้างกับกลุ่มเกษตรกร และกลุ่มเกษตรกรกับกลุ่มที่ประกอบอาชีพอื่นๆ มีความคิดเห็นต่อระดับทัศนคติและผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

2.5 รายได้ที่แตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติและผลกระทบทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี LSD มีผลดังนี้คือ กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 กับกลุ่มที่มีรายได้ 15,000 ขึ้นไป กลุ่มที่มีรายได้ 5,001-10,000 กับกลุ่มที่มีรายได้ 15,000 ขึ้นไป และกลุ่มที่มีรายได้ 10,001-15,000 กับกลุ่มที่มีรายได้ 15,000 ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อระดับทัศนคติและผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

2.6 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยติดต่อหรือขอรับบริการจากมหาวิทยาลัยมีค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติและผลกระทบทางด้านภาพลักษณ์ สังคม เศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

2.7 ชุมชนที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติและผลกระทบทางด้านภาพลักษณ์ สังคม เศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี LSD มีผลดังนี้คือ

ผู้ตอบแบบสอบถามที่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัวกับเทศบาลเมืองแม่ใจ เทศบาลเมืองแม่ใจกับเทศบาลตำบลป่าไผ่ มีค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติและผลกระทบทางด้านภาพลักษณ์ แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัวกับเทศบาลเมืองแม่ใจ เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัวกับเทศบาลตำบลป่าไผ่ เทศบาลเมืองแม่ใจกับเทศบาลตำบลป่าไผ่ เทศบาลเมืองแม่ใจกับเทศบาลตำบลหนองจ่อม เทศบาลตำบลป่าไผ่กับเทศบาลตำบลหนองจ่อม และเทศบาลตำบล

ป่าไผ่กับอบต.หนองหาร มีค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติและผลกระทบทางด้านสังคมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัวกับเทศบาลเมืองแม่ใจ เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัวกับเทศบาลตำบลป่าไผ่ เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัวกับอบต.หนองหาร เทศบาลเมืองแม่ใจกับเทศบาลตำบลป่าไผ่ เทศบาลเมืองแม่ใจกับเทศบาลตำบลหนองจ่อม เทศบาลตำบลป่าไผ่กับเทศบาลตำบลหนองจ่อม เทศบาลตำบลป่าไผ่กับอบต.หนองหาร และเทศบาลตำบลหนองจ่อมกับอบต.หนองหาร มีค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติและผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัวกับเทศบาลเมืองแม่ใจ เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัวกับเทศบาลตำบลหนองจ่อม เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัวกับอบต.หนองหาร เทศบาลเมืองแม่ใจกับเทศบาลตำบลป่าไผ่ เทศบาลเมืองแม่ใจกับเทศบาลตำบลหนองจ่อม เทศบาลตำบลป่าไผ่กับเทศบาลตำบลหนองจ่อม และเทศบาลตำบลป่าไผ่กับอบต.หนองหาร มีค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติและผลกระทบทางด้านศิลปวัฒนธรรมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัวกับเทศบาลเมืองแม่ใจ เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัวกับเทศบาลตำบลหนองจ่อม เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัวกับอบต.หนองหาร เทศบาลเมืองแม่ใจกับเทศบาลตำบลป่าไผ่ เทศบาลตำบลป่าไผ่กับเทศบาลตำบลหนองจ่อม และเทศบาลตำบลป่าไผ่กับอบต.หนองหาร มีค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติและผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของชุมชนที่มีต่อมหาวิทยาลัยแม่ใจ

โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะใน 5 ลำดับแรก ดังต่อไปนี้คือ ต้องการให้มหาวิทยาลัยมีการควบคุมแหล่งสถานบันเทิงโดยรอบมหาวิทยาลัย จัดระเบียบการจราจรใหม่ นักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคมให้มากขึ้น ชี้แนะแนวทางการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน และถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ๆแก่ชุมชนสมาชิกเสมอ เป็นต้น

ส่วนทางด้านผู้ตอบแบบสอบถามที่จะสนับสนุนให้บุตรหลานเข้ามาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยแม่ใจนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ 100 เห็นว่าจะสนับสนุนให้บุตรหลานเข้ามาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยแม่ใจ และด้านช่องทางการรับรู้ข่าวสารของมหาวิทยาลัยแม่ใจผู้ตอบแบบสอบถามรับรู้ข่าวสารของมหาวิทยาลัยแม่ใจมากที่สุด คือ สถานีวิทยุ FM 95.5 คิดเป็นร้อยละ 78.25 รองลงมาคือ แผ่นพับ/ใบปลิว/ป้ายประกาศ โทรทัศน์ จากเว็บไซต์ต่างๆ และอื่นๆ (ได้แก่ บุคลากรและนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแม่ใจ, การเข้าไปทำกิจกรรมร่วมกับมหาวิทยาลัยแม่ใจ, ชาวบ้านพุดคุยกัน, เทศบาล, เสียงตามสาย และหนังสือพิมพ์)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญๆ มาใช้ในการอภิปรายผล ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ที่ค่าเฉลี่ยความแตกต่างของปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล อภิปรายผลดังนี้

1. เพศ อายุ ระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติและผลกระทบในด้านภาพลักษณ์ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน จากผลการศึกษาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า เพศ อายุ และระดับการศึกษาไม่มีผลต่อทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชน

2. อาชีพ รายได้ การติดต่อขอรับบริการจากทางมหาวิทยาลัย และชุมชนที่อาศัยที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติและผลกระทบในด้านภาพลักษณ์ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน ดังนี้คือ

ด้านอาชีพ พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่ประกอบอาชีพนักเรียน/นักศึกษา กับกลุ่มที่ประกอบอาชีพเกษตรกร, กลุ่มข้าราชการ/พนักงานของรัฐกับกลุ่มเกษตรกร, กลุ่มค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวกับกลุ่มของเกษตรกร, กลุ่มลูกจ้าง/รับจ้างกับกลุ่มเกษตรกร, และกลุ่มเกษตรกรกับกลุ่มที่ประกอบอาชีพอื่นๆ มีความคิดเห็นต่อระดับทัศนคติและผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ แตกต่างกัน จากผลการศึกษาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าอาชีพมีผลต่อทัศนคติและผลกระทบต่อชุมชนที่มีต่อมหาวิทยาลัยแม่โจ้ อาจเนื่องมาจากแต่ละอาชีพจะมีทัศนคติและผลกระทบด้านเศรษฐกิจแตกต่างกันตามลักษณะของอาชีพด้วย ซึ่งเป็นผลมาจากการที่มหาวิทยาลัยส่งผลกระทบในแต่ละกลุ่มอาชีพมากน้อยแตกต่างกัน ซึ่งโดยมากจะเป็นกลุ่มที่ประกอบอาชีพเกษตรกรที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มอาชีพอื่น เหล่านี้อาจเป็นผลมาจากการที่มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นด้านการเกษตร ผู้รับบริการวิชาการโดยมากเป็นกลุ่มเกษตรกร

ด้านรายได้ พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 กับกลุ่มที่มีรายได้ 15,000 ขึ้นไป กลุ่มที่มีรายได้ 5,001-10,000 กับกลุ่มที่มีรายได้ 15,000 ขึ้นไป และกลุ่มที่มีรายได้ 10,001-15,000 กับกลุ่มที่มีรายได้ 15,000 ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อระดับทัศนคติและผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ แตกต่างกัน จากผลการศึกษาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าอาชีพและรายได้มีผลต่อระดับทัศนคติของชุมชนในด้านเศรษฐกิจที่แตกต่างกันด้วย

ด้านการติดต่อขอรับบริการจากทางมหาวิทยาลัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยติดต่อหรือขอรับบริการจากมหาวิทยาลัยมีค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติและผลกระทบทางด้านภาพลักษณ์ สังคม เศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม แตกต่างกัน จากผลการศึกษาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยติดต่อขอรับบริการจากทางมหาวิทยาลัยมีผลต่อระดับทัศนคติแตกต่างจากผู้ไม่เคยติดต่อขอรับบริการจากทางมหาวิทยาลัย

ด้านชุมชนที่อาศัย กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัวร่วมกับเทศบาลเมืองแม่โจ้ เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัวร่วมกับเทศบาลตำบลป่าไผ่ เทศบาลเมืองแม่โจ้กับเทศบาล

ตำบลป่าไผ่ เทศบาลเมืองแม่ใจกับเทศบาลตำบลหนองจ้อม เทศบาลตำบลป่าไผ่กับเทศบาลตำบลหนองจ้อม และเทศบาลตำบลป่าไผ่กับอบต.หนองหาร มีค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติและผลกระทบทางด้านสังคมแตกต่างกัน อาจกล่าวได้ว่าชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงมหาวิทยาลัยในแต่ละชุมชนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันตามลักษณะที่ตั้งของชุมชน กล่าวคืออาจหมายถึงความใกล้-ไกลของชุมชนมีผลต่อระดับทัศนคติของชุมชนด้านสังคมแตกต่างกันด้วย

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของทัศนคติและผลกระทบของมหาวิทยาลัยแม่ใจที่มีต่อชุมชนโดยรอบ ผลปรากฏดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่ใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย รองลงมา คือ ด้านสังคม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และศิลปวัฒนธรรม ตามลำดับ รายละเอียดดังนี้ คือ

ด้านภาพลักษณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นในด้านภาพลักษณ์ที่มีความโดดเด่นมากที่สุดในสองประเด็น คือ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงด้านการเกษตรเป็นที่ยอมรับ และมีคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถด้านการสอนและการวิจัย ส่วนประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ มีงานวิจัยที่ชุมชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์และแก้ไขปัญหาสังคมได้มาก บัณฑิตของมหาวิทยาลัยเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ ชยัน อดทน สู้งาน มหาวิทยาลัยมีส่วนช่วยส่งเสริมให้ชุมชนเป็นที่รู้จักมากขึ้น และคณาจารย์มีบทบาทในการชี้แนะและแก้ไขปัญหาชุมชน ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยแม่ใจมีทิศทางการพัฒนาให้เป็นมหาวิทยาลัยแห่งการเรียนรู้ให้มีความเชื่อมต่อกับภาคสังคม โดยได้มีการบรรจุประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์/โครงการหรือกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวกับด้านสังคมไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของทางมหาวิทยาลัยตลอดจนคณะ/สำนัก รวมทั้งการติดตามประเมินผลการดำเนินงานเป็นประจำทุกปี เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชน

จึงเป็นที่น่าสังเกตว่าระดับความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากที่สุดด้านภาพลักษณ์นั้น ตรงกับกลยุทธ์และตัวชี้วัดของมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นให้มหาวิทยาลัยมีงานวิจัยที่ชุมชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์และแก้ไขปัญหาสังคมตลอดจนเป็นผู้ชี้แนะสังคมได้อย่างแท้จริง โดยมหาวิทยาลัยได้สร้างบรรยากาศให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชนตลอดจนภาคอุตสาหกรรม โดยให้นักวิจัยและนักศึกษาเข้าไปฝังตัวในชุมชนเพื่อหาโจทย์วิจัยร่วมกับชุมชน รวมทั้งการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ทางวิชาชีพต่างๆที่มีส่วนช่วยแก้ไขปัญหาความยากจนของชุมชนโดยเฉพาะการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตรที่เป็นจุดแข็งของมหาวิทยาลัย ขณะเดียวกันมหาวิทยาลัยก็เกิดการเรียนรู้จากชุมชนท้องถิ่นเช่นเดียวกัน ในส่วนของ

บัณฑิตของมหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพนั้นทางมหาวิทยาลัยได้ตระหนักถึงความสำคัญในส่วนนี้อย่างชัดเจน ทั้งในด้านวิชาการและภาคการปฏิบัติจริง เช่น การสร้างกระบวนการเรียนรู้ในหลักสูตรต่างๆให้มีทั้งการเรียนรู้ทักษะวิถีคิด และทฤษฎีความรู้ในมหาวิทยาลัย รวมทั้งให้นักศึกษาได้ลงพื้นที่ชุมชนหรือแหล่งสหกิจศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาของตนโดยตรง ซึ่งจะทำให้เกิดเรียนรู้จากโจทย์ของชุมชนและสถานประกอบการ อีกทั้งยังเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักศึกษากับชุมชนหรือสถานประกอบการอีกด้วย

จากผลการวิจัยข้างต้น พบว่าผลการวิจัยดังกล่าวมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง “การสำรวจภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี : กรณีศึกษา 19 โรงเรียนในชุมชน พบว่า ภาพลักษณ์ที่มีความโดดเด่นมากที่สุด คือ ภาพลักษณ์ที่เป็นวิสัยทัศน์ข้อแรกคือ มุ่งมั่นเป็นมหาวิทยาลัยที่ใฝ่รู้¹ อีกทั้งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามการรับรู้ของชุมชนท้องถิ่นอำเภอหาดใหญ่” ผลการวิจัยพบว่า ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยในภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยภาพลักษณ์ด้านตัวองค์กรมีคะแนนสูงที่สุด รองลงมาคือด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านบริการวิชาการและด้านวิจัย สำหรับด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมีคะแนนต่ำสุด²

ด้านสังคม ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นในด้านสังคมอยู่ในระดับมากในทุกประเด็น ดังนี้ มหาวิทยาลัยทำให้เกิดการขยายตัวของเมือง (เปลี่ยนจากชนบทเป็นเมืองมากขึ้น) คนต่างถิ่นเข้ามาอาศัยมากจนเกินไปทำให้เกิดชุมชนแออัด การจราจรติดขัดไม่เป็นระเบียบและเกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง ได้รับความสะดวกด้านสาธารณูปโภคเพิ่มขึ้น (เช่น ไฟฟ้า ประปา ถนน) ทำให้เกิดปัญหาด้านอาชญากรรมและยาเสพติดในชุมชนเพิ่มมากขึ้น ตามลำดับ

George Hampton and David Higham ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบของมหาวิทยาลัยในชนบทที่มีต่อการพัฒนาชนบท ผลการวิจัยพบว่า มหาวิทยาลัยมีส่วนทำให้เกิดการบริการสาธารณะที่อยู่ในชุมชน การปรับปรุงลักษณะทางกายภาพของเมือง เป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมนโยบายการใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกโดยรอบมหาวิทยาลัย ดึงดูดผู้มีรายได้อ่อนเข้ามาลงทุน เป็นต้น³

¹ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. (2545). การสำรวจภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี : กรณีศึกษา 19 โรงเรียนในชุมชน.

² งานประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2552). ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามการรับรู้ของชุมชนท้องถิ่นอำเภอหาดใหญ่.

³ George Hampton and David Higham. (2010). Online. The Impact of and Urban University on Community Development. (serch:08/07/2010)

Purwadi Agung ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของมหาวิทยาลัยอินโดนีเซียในการพัฒนาชุมชนผลการพบว่า⁴

อาจกล่าวได้ว่า มหาวิทยาลัยเป็นปัจจัยที่มีส่วนสำคัญประการหนึ่งที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเป็นชุมชนเมืองขึ้นได้ กล่าวคือ มหาวิทยาลัยมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้จำนวนนักศึกษาจำนวนมากขึ้นตามไปด้วย เมื่อมีคนมากสินค้าและบริการต่างๆก็ต้องมีเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย เจ้าของพื้นที่เกษตรกรรมที่เคยทำเกษตรกรรม ก็หันมาค้าขายหรือประกอบธุรกิจเพื่อตอบสนองจำนวนประชากรที่มากขึ้นตามไปด้วย และเมื่อมีคนมากปัญหาด้านสังคมต่างๆก็ย่อมตามมา เช่น ปัญหายาเสพติด ความไม่เป็นระเบียบของสังคมต่างๆก็ย่อมตามมาด้วย

ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นในด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากในทุกประเด็น ดังนี้ มหาวิทยาลัยมีส่วนช่วยกระตุ้นให้ชุมชนเห็นความสำคัญของอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมีบทบาทในการให้ความรู้ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น มลพิษทางอากาศ การกำจัดน้ำเสีย และการกำจัดขยะ เกิดปัญหาหมอกพิษทางอากาศ ขยะ และน้ำเสียเพิ่มมากขึ้น ตามลำดับ

ทั้งนี้ทางมหาวิทยาลัยได้ตระหนักถึงความสำคัญในด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง โดยได้จัดทำฐานข้อมูลพื้นฐานด้านองค์ประกอบทางกายภาพ สังคม และสิ่งแวดล้อมชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัย เพื่อป้องกันการขยายตัวของชุมชนเมือง การวางผังแม่บทของมหาวิทยาลัยให้มีความชัดเจน ตลอดจนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการเพื่อนำร่องการพัฒนามหาวิทยาลัยแม่โจ้สู่การเป็นมหาวิทยาลัยเชิงนิเวศ (Eco – University) การร่วมมือกับเทศบาลนครเชียงใหม่จัดโครงการเชียงใหม่เมืองไร้มลพิษ และการเตรียมสร้างโรงพยาบาลอินทรีระดับมาตรฐานสากลมุ่งสู่ Eco-University

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นในด้านเศรษฐกิจอยู่ระดับมากในทุกประเด็นคือ เกิดธุรกิจร้านค้าและหอพักเพิ่มมากขึ้น มหาวิทยาลัยมีส่วนช่วยกระตุ้นการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของชุมชน เกิดการเปลี่ยนแปลงของการใช้ที่ดินเกษตรกรรมบริเวณรอบมหาวิทยาลัยเป็นพาณิชย์กรรม การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยทำให้เกิดการสร้างและพัฒนาอาชีพของคนในชุมชน ภาวะการว่างงานในชุมชนลดลง และรายได้ของงานเพิ่มมากขึ้น ตามลำดับ

George Hampton and David Higham ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบของมหาวิทยาลัยในชนบทที่มีต่อการพัฒนาชนบท ผลการวิจัยพบว่า มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งทรัพยากรมหาศาลสำหรับการพัฒนาชุมชน เป็นหน่วยเศรษฐกิจขนาดใหญ่ ทำให้เกิดการจ้างงาน การทำสัญญาทางธุรกิจ รวมทั้งการลงทุนอื่นๆที่ทำให้เกิดรายได้มหาศาลต่อเศรษฐกิจของประเทศ ความเข้มข้นของหลักสูตร กิจกรรม

⁴ Purwadi Agung. Centre of Policy Research and Education Innovation, Ministry of National Education, Indonesia. (2007). *The Role of Indonesian Universities in Community Development*.

รวมทั้งที่ตั้งของมหาวิทยาลัย สามารถเป็นแม่เหล็กที่ทรงพลังสำหรับร้านค้า ที่อยู่อาศัย ร้านอาหาร และ ร้านที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีต่างๆ⁵

Allison M. Ohme นักวิจัยสถาบันแห่งมหาวิทยาลัยเดลาแวร์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบ ทางด้านเศรษฐกิจและชุมชนของมหาวิทยาลัย : แนวโน้มอีกสี่ปีข้างหน้า ผลการวิจัยพบว่า สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งดึงดูดทรัพยากรเป็นจำนวนมาก และส่งผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจของ ภูมิภาคและประเทศ เช่น 1) ผลกระทบด้านเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการใช้จ่ายของนักศึกษา/คณาจารย์ และบุคลากร ไม่ว่าจะเป็ค่าใช้จ่ายจากที่อยู่อาศัย ค่าใช้จ่ายในการเรียน อาหารและเครื่องดื่ม ค่าโดยสาร ค่านันทนาการ ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการเรียน เป็นต้น 2) ทางด้านผลกระทบที่มหาวิทยาลัยมี ต่อภาคธุรกิจท้องถิ่น คือ ทำให้เกิดการจ้างงานกลุ่มนักศึกษา และศิษย์เก่า นักศึกษาและบุคลากร เป็นลูกค้าที่สำคัญสำหรับการซื้อสินค้าและบริการจากภาคธุรกิจ 3) รายได้และค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัย ทำให้เกิดการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการในภาคธุรกิจท้องถิ่น⁶

สถาบันวิจัยแห่งมหาวิทยาลัยเจมส์เมดิสัน ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องผลกระทบทางเศรษฐกิจของ มหาวิทยาลัย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ได้เข้าไปสู่ระบบเศรษฐกิจใน ท้องถิ่นมากที่สุด ได้แก่ 1) ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ได้แก่ การสอน วิจัยสาธารณะ เพื่อ บริการชุมชน การสนับสนุนด้านห้องสมุดและคอมพิวเตอร์ ค่าใช้จ่ายทางวิชาการและการบริหารวิชาการ 2) ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดสร้างอาคารหรือโครงสร้างพื้นฐานของมหาวิทยาลัย เช่นอาคาร ไฟฟ้า ศูนย์นันทนาการ และโครงการขนาดเล็กต่างๆ 3) ค่าใช้จ่ายด้านอาหารและบริการ สิ่งอำนวยความสะดวก และที่อยู่อาศัย เช่น ร้านหนังสือ ร้านสะดวกซื้อและหอพักนักศึกษา⁷

จากผลการวิจัยข้างต้น พบว่าผลการวิจัยดังกล่าวมีความสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “ผลกระทบ ทางเศรษฐกิจของมหาวิทยาลัยต่อชุมชน : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน พบว่าการใช้จ่ายของ มหาวิทยาลัยทำให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของชุมชน และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ ที่ดินเกษตรกรรมบริเวณรอบมหาวิทยาลัยเป็นพาณิชยกรรม กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อ การขยายตัวของพื้นที่ได้แก่ อุตสาหกรรม หมู่บ้านจัดสรร และมหาวิทยาลัยส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจใน ด้านรายได้ที่เกิดขึ้น จากการใช้จ่ายด้านอาหารและที่อยู่อาศัย มีอัตราสูงที่สุด และผลกระทบทางลบที่

⁵ George Hampton and David Higham. (2010). Online. The Impact of and Urban University on Community Development. (serch:08/072010)

⁶ Allison M. Ohme. (1999). University of Delaware conducted and economic impact study. Online

⁷ James Madison University : Office of International Research. (1996). The Economic Impact of James Madison University on The Harrisonburg/Rockingham Country Area and The Commonwealth of Virginia. (online) 07/07/2009

เกิดขึ้นจากเศรษฐกิจ ได้แก่ การพัฒนาย่านการค้า ที่อยู่อาศัยอย่างไม่เป็นระเบียบในบริเวณใกล้มหาวิทยาลัย และความไม่เป็นระเบียบของจราจรในพื้นที่⁸

อาจกล่าวสรุปได้ว่า เมื่อมีสถานศึกษาย่อมดึงดูดประชากรเข้ามาอยู่เป็นจำนวนมากขึ้น เมื่อมีประชากรมากขึ้น ความต้องการด้านอาหารและบริการต่างๆ เช่น ที่อยู่อาศัย ร้านค้าและสถานประกอบการต่างๆ ก็มีมากขึ้นตามไปด้วย นอกจากนี้หากสถานศึกษามีคุณภาพสูง อาจดึงดูดให้เกิดการศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนา ตลอดจนทำให้เกิดอุตสาหกรรมและการบริการใหม่ๆ ที่เกิดจากการวิจัยและพัฒนาของมหาวิทยาลัยร่วมด้วย

ผลกระทบด้านศิลปวัฒนธรรม จากผลการวิจัยพบว่า ระดับทัศนคติของชุมชนที่มีต่อมหาวิทยาลัยแม่โจ้ในด้านศิลปวัฒนธรรมนั้น อยู่ในระดับมากในทุกประเด็นคือ มหาวิทยาลัยมีการจัดกิจกรรมถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมอยู่เสมอ มหาวิทยาลัยส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยเป็นต้นแบบในการถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมีบทบาทให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเพณีวัฒนธรรมและค่านิยมชุมชนเปลี่ยนไป ตามลำดับ

David Atchoarena and Keith Holmes แห่งสถาบันวิจัยเพื่อวางแผนทางการศึกษา ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของวิทยาลัย/มหาวิทยาลัยเกษตรในการพัฒนาชนบท และการเรียนรู้ตลอดชีวิตในเอเชีย พบว่า มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งเชื่อมโยงกับท้องถิ่นทั้งทางด้านบรรเทาปัญหาความยากจน ตลอดจนจนสะท้อนให้เห็นถึงศิลปวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่นอีกด้วย มหาวิทยาลัยควรมีการปรับหลักสูตรให้ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อด้านการเกษตร ปรับตัวเพื่อรองรับการเรียนการสอนแบบใหม่ โดยการสร้างความร่วมมือกับนักวิชาการและผู้มีส่วนได้เสีย ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรสร้างความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยต่างประเทศ เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ข้อมูลเชิงลึกในบทบาทยุทธศาสตร์ที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาชนบทต่อไป⁹

ทั้งนี้มหาวิทยาลัยนเรศวรได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนา รูปแบบภารกิจของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาศิลปกรรมท้องถิ่น : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร” ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบภารกิจของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาศิลปกรรมท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) ด้านการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยร่วมกับชุมชนในการกำหนดวิสัยทัศน์และนโยบายด้านหลักสูตร เนื้อหา กระบวนการเรียนการสอน รวมทั้งวางแผนร่วมกันในรูปของคณะกรรมการ 2) ด้านการวิจัย มหาวิทยาลัยร่วมกับชุมชน

⁸ ศรศักดิ์ ลัตยานุวัตร. (2550). ผลกระทบทางเศรษฐกิจของมหาวิทยาลัยต่อชุมชน : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน. ปริญญาโท. ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

⁹ UNESCO : International Institute for Educational Planning. David Atchoarena and Keith Holmes. (2003) The Role of Agricultural Colleges and Universities in Rural Development and Lifelong Learning in Asia

เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และนโยบายด้านวิจัยศิลปกรรมท้องถิ่น โดยวางแผนและกำหนดโครงสร้างเพื่อดำเนินการวิจัยในลักษณะของกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันและค้นหาองค์ความรู้ใหม่ 3) ด้านบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยร่วมกับชุมชนกำหนดวิสัยทัศน์และนโยบาย เป็นการดำเนินการโครงการในระดับปฏิบัติ ในรูปของการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้เพื่อเป็นฐานข้อมูล และตอบสนองความต้องการของชุมชน 4) ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยร่วมกับชุมชน กำหนดวิสัยทัศน์และนโยบาย โครงสร้างภารกิจ เพื่อจัดกิจกรรม ทางด้านศิลปวัฒนธรรมที่ดำเนินการตามงานและโครงการของมหาวิทยาลัย ดังนั้นรูปแบบการพัฒนาภารกิจของมหาวิทยาลัยในครั้งนี้ จึงเป็นรูปแบบที่เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชน ตามภารกิจทั้ง 4 ด้านของทางมหาวิทยาลัย¹⁰

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมีการบรรจุประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ ตลอดจนจัดทำกิจกรรม/โครงการ เพื่อตอบสนองประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนมีการติดตามประเมินผลโครงการเป็นประจำทุกปี รวมทั้งมหาวิทยาลัยได้เปิดโอกาสให้ชุมชนและประชาชนภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของทางมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางมหาวิทยาลัยได้จัดโครงการจัดตั้งอุทยานวัฒนธรรมเกษตรล้านนาขึ้น เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ศิลปะและวัฒนธรรมเกษตรล้านนาของคนในชุมชน

ผลการทดสอบสมมติฐาน

1. ชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้มีความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับดี
2. มหาวิทยาลัยแม่โจ้ส่งผลกระทบต่อชุมชนโดยรอบทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่า ชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้มีความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก (3.88) และมหาวิทยาลัยแม่โจ้ส่งผลกระทบต่อชุมชนโดยรอบทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเจาะจงเฉพาะด้าน เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกและสามารถต่อยอดไปสู่การนำไปใช้เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นที่ยอมรับของชุมชนและเสริมสร้างความเข้มแข็งของมหาวิทยาลัยต่อไป

¹⁰ Naresuan university Journal (2548) : 12 (1) 25-36 . การพัฒนารูปแบบภารกิจของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาศิลปกรรมท้องถิ่น : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร.

บรรณานุกรม

- Allison M. Ohme. (1999). *University of Delaware conducted and economic impact study.*
Online (serch:08/07/2010)
- Atchoarena, D. & Holmes, K. 2003. *The Role of Agricultural Colleges and Universities in Rural Development and Lifelong Learning in Asia. International Institute for Educational Planning. Paper presented at the “UNESCO”.* The 15th Conference of the Asian Association of Agricultural Colleges and Universities, held in Nagoya Japan September 2004.
- Atchoarena, D. and L. Gasperini, eds. 2003. *Education for Rural Development. Towards New Policy Responses.* FAO/UNESCO-IIEP.
- Agung Purwadi. (December 2007). *The Role of Indonesian Universities in Community Development. Center for Policy Reserch and Educational Innovation,* Mistry of Nation Education, Indonesia.
- Allison M. Ohme. (1999). *The economic impact of the University of Delaware on the local community and state of Delaware.* Institutional Research Analyst, University of Delaware.
- Purwadi Agung. Centre of Policy Research and Education Innovation, Ministry of National Education, Indonesia. (2007). *The Role of Indonesian Universities in Community Development.* Online. (serch:08/072010)
- Dober, Richard P. (1963). *Campus Planning.* New York: John wiley&son.
- Doxiadis, C.A. (2002). *Anthropolis : City for Human Developmen.* Retrieved May 25, 2006, from <http://www.sfsu.edu>.
- George Hampton and David Higham. (2010). *The Impact of and Urban University on Community Development.* Online. (serch:08/07/2010)
- Gordon Aitken. (2001). *Economic impact of University college Worcester.* Retrieved January 28, 2006, from <http://www.rcu.co.uk>.
- Hampton, G. and Higham, D. *Impact of an Urban University on Community Development.* June 1999. online. (serch:08/07/2010)

- James Madison University : Office of International Research. (1996). *The Economic Impact of James Madison University on The Harrisonburg/Rockingham Country Area and The Commonwealth of Virginia.* Online. (search:07/07/2009)
- Jeffrey M. Humphreys. (2005). *The Economic impact of University on System of Georgia Institution on Their Regional Economies in FY2004.* Retrieved January 28, 2006, from <http://www.lcaoo.org>.
- Nash, George.; Waldorf, Dan; Price, Robert E. (1973). *The University and the City. Eight cases of involvement.* New York: McGraw-hill
- Thomson Ks. (1994). *Nation Research Institute for Social Development.* 5th ed. Newyork: McGraw-Hill
- UNESCO : International Institute for Educational Planning. David Atchoarena and Keith Holmes. (2003) *The Role of Agricultural Colleges and Universities in Rural Development and Lifelong Learning in Asia*
- กองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. *ทัศนคติชุมชนรอบมหาวิทยาลัยที่มีต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- งานประชาสัมพันธ์ กองกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 2552. *ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามการรับรู้ของชุมชนท้องถิ่นอำเภอหาดใหญ่.*
- จิรวัดณ์ พีระสันต์ และวิรุณ ตั้งเจริญ. (2547). *การพัฒนารูปแบบภารกิจของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร.* วารสารมหาวิทยาลัยนเรศวร 12 (1) : 25-36
- เบญจวรรณ อารีสมาน. (2525). *บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาต่อการพัฒนาภาค ศึกษาเฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยขอนแก่น.* วิทยานิพนธ์ ผ.ม. (การวางแผนภาคและเมือง). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเวศ วะสี. (2552). *ปาฐกถาในงาน “ขอนแก่นทศวรรษหน้า”.*
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. (2545). *การสำรวจภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี : กรณีศึกษา 19 โรงเรียนในชุมชน.*
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2549. *ความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อการบริการทางวิชาการและการบริการทางวิชาชีพ ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- วารสารมหาวิทยาลัยนเรศวร (2548) : 12 (1) 25-36 . *การพัฒนารูปแบบภารกิจของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาศิลปกรรมท้องถิ่น : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร.*

ศรศักดิ์ สัตยานุวัตร. (2550). ผลกระทบทางเศรษฐกิจของมหาวิทยาลัยต่อชุมชน : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยเอกชน. ปริญญาโท ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อุทิศ ชาวเชียร. (2535). พัฒนาสังคม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์